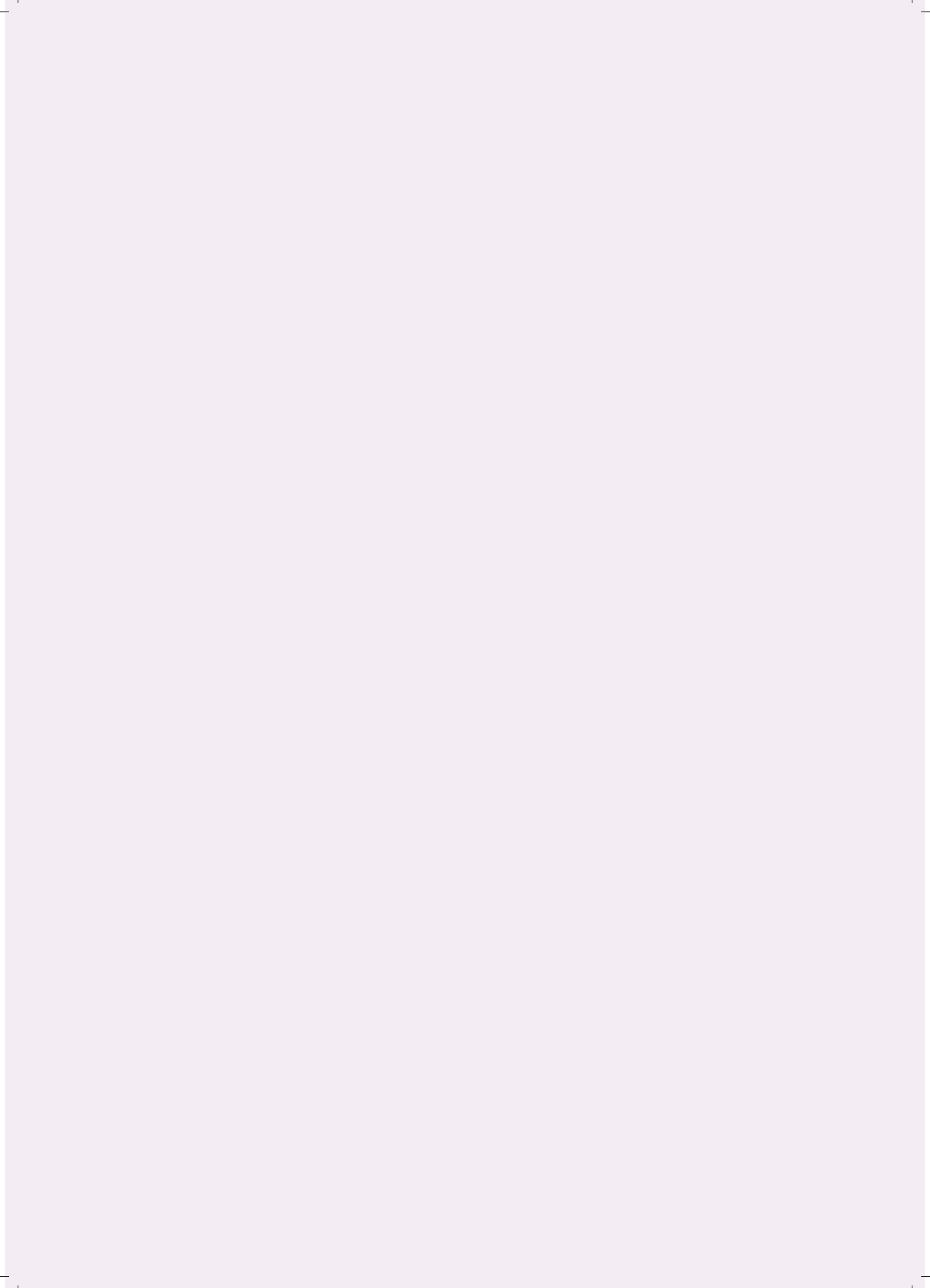

Treoir CPSMA do Chathaoirligh na mBord Bainistíochta i Scoileanna Caitliceacha

CPSMA 2023

Ábhai

Caibidil 1	Réamhrá ar Do Ról mar Chathaoirleach	1
Caibidil 2	Róil an Phátrúin agus an Chathaoirligh	3
Caibidil 3	Tacaíocht duit mar Chathaoirleach	6
Caibidil 4	Caidrimh sa scoil	10
Caibidil 5	Réamhrá ar Éiteas	1
Caibidil 6	An Bord mar Fhostóir	19
Caibidil 7	Cathaoirleacht a dhéanamh ar Chruinniú an Bhoird	26

+353 (0)1

info@cpsma.ie

www.cpsma.ie

Caibidil 1

Réamhrá ar do ról mar Chathaoirleach

Fáilte go Treoir CPSMA do Chathaoirligh na mBord Bainistíochta i Scoileanna Caitliceacha. Tá áthas orainn an treoir chuimsitheach seo a chur i láthair chun tacú le daoine aonair agus iad a chumasú a ghlac an ról deonach go gnaíuil mar chathaoirleach inár mbunscoileanna Caitliceacha.

Mar chathaoirleach, tá ról tábhachtach agat i rialú agus i gceannaireacht inár scoileanna, a chinntíonn go seasann ár n-éiteas Caitliceach, agus go bhfuil na caighdeáin is airde oideachais agus tréadchúraim curtha ar fáil dár scoláirí. Is mór againn do thiomantas agus do dhíograis sa ról seo, agus tú ag cur le forbairt spioradálta, acadúil agus phearsanta ár bhfoghlaimeoirí óga.

Tá an Treoir seo deartha go sonrach chun tú a chur ar fáil leis na huirlisí, na hacmhainní, agus an treoir riachtanach chun do dhualgais a chomhlíonadh mar chathaoirleach. Cibé an bhfuil tú ag tosú sa ról seo nó go bhfuil taithí roimhe seo agat, beidh an Treoir seo mar thagairt luachmhar, a thugann léargas, dea-chleachtais, agus comhairle praiticiúil chun a mbealach a dhéanamh trí na dúshláin agus na deiseanna a thagann le bunscoil Chaitliceach a threorú.

Laistigh de na leathanaigh seo, gheobhaidh tú eolas ar ghnéithe éagsúla de do ról, lena n-áirítear struchtúir rialaithe, oibleagáidí dlíthiúla, bainistíocht airgeadais, straitéisí cumarsáide, agus caidrimh láidre a chothú le páirtithe leasmhara. Ina theannta sin, tá codanna san áireamh againn faoin éiteas Caitliceach a chur chun cinn, tacú le foireann agus scoláirí, agus timpeallacht foghlama sábháilte agus ionchuimsitheach a chinntiú do chách.

Tá sé den tábhacht a thabhairt faoi deara nach bhfuil an Treoir seo le bheith saintreorach, ach mar acmhainn solúbtha ar féidir a chur in oiriúint do riachtanais agus do chúinsí ar leith i do scoil. Tugaimid spreagadh duit é a úsáid mar thúsphointe, chun an t-eolas agus na straitéisí a chur in oiriúint le bheith ar aon dul le tréithe agus dúshláin uathúla do phobail scoile.

Glacaimid buíochas ó chroí le gach cathaoirleach a ghlac an ról deonach seo, a thug a gcuid ama, scileanna, agus díograis ar mhaithe le cur lenár mbunscoileanna Caitliceacha. Tá do thiomantas chun timpeallacht ard-chreidmheach a chothú agus a chur chun cinn sárluachmhar agus táimid ag súil go mbeidh an Treoir seo luachmhar duit ar d'aistear.

Táimid ag súil go gcuirfidh an Treoir seo ar do chumas thú, go spreagfaidh sé thú, agus go gcuirfidh sé eolas agus muinín ar fáil duit chun do phobal scoile a threorú le gaois, taise, agus gealltanais diombháilte ar ár luachanna Caitliceacha.

Míle buíochas as do sheirbhís, agus go gcumhdaí Dia thú i do ról mar Chathaoirleach ar bhunscoil Chaitliceach.

Anne Fay
Cathaoirleach CPSMA
Chair@cpsma.ie

Roinnt Teistiméireachtaí ó Chathaoirligh

“Bhí áthas orm nuair a iarradh orm a bheith mar chathaoirleach inár scoil áitiúil. Tar éis dom go leor blianta a chaitheamh ag baint tairbhe as an bpobal áitiúil, rinne mé cinneadh go raibh sé in am rud éigin a thabhairt ar ais. Bhain mé sult as an am. D’fhoghlaim ár mbord an chaoi le foghlaim ar an bpost, ach tá an tacaíocht a fuair mé ó thuismitheoirí, ón bhfoireann, ó oifig oideachais na deoise agus ó CPMSA dochreidte.”

“B’ainmní tuismitheora ar an mbord mé, a thug léargas tuismitheora dom ar fhadhbanna a tháinig chun cinn os comhair an bhoird. Tar éis athrú inár ndeoise, iarradh orm a bheith mar chathaoirleach ar an mbord. Níl mo chuid gasúir ag freastail ar an mbunscoil níos mó, ach is breá liom a bheith páirteach ann.”

“Táim i mo chathaoirleach ar scoil sa Ghaeltacht. Táim ann chun tacaíocht a thabhairt don phríomhoide agus d’fhoireann na scoile. Is ról lárnach é. Bíonn timpeall cúig chruinniú againn sa bhliain. Bainim an-taitneamh as an bpost. Is obair dheonach é.”

“Táim an-bhródúil as mo phobal agus as mo scoil. Mar chathaoirleach, tá an deis agam cabhrú, ar bhealach praiticiúil, chun ár scoil a bheith bríomhar agus i gcroílár ár bpobail.”

Caibidil 2

Ról an Phátrúin agus an Chathaoirligh

Cé hé pátrún do scoile?

Tá an tEaspag mar Phátrún i ngach scoil sa deoise agus is aige atá an fhreagracht dheirdh as an scoil sin. Ceapann an tEaspag an Cathaoirleach go díreach agus faomhann sé baill an bhoird bhainistíochta a cheapadh sa scoil.

Céard é do ról maidir leis an bPátrún?

Luaitear an méid seo a leanas in Alt 15(1) [d'Acht Oideachais 1998](#):

“Beidh sé de dhualgas ar an mbord an scoil a bhainistiú thar ceann an Phátrúin agus ar mhaithe leis na scoláirí agus a dtuismitheoirí agus oideachas oiriúnach a chur ar fáil nó a chur faoi deara do gach scoláire ar scoil lena bhfuil freagracht ag an mbord sin.”

Ciallaíonn an méid sin má cheaptar thú mar chathaoirleach ar scoil, go bhfuil tú mar ionadaí an Phátrúin chun bainistíocht na scoile sin a mhaoirsiú.

Luaitear in Alt 15(2)(b) den [Acht Oideachais 1998](#) go ndéanfaidh an bord bainistíochta an méid seo a leanas:

“Go seasfaidh siad le, agus go mbeidh siad freagrach as an bPátrún as seasamh le spiorad sainiúil na scoile...”

Ciallaíonn an méid sin go mbeidh siad freagrach as an bPátrún as seasamh le spiorad nó éiteas sainiúil na scoile. I do scoil, is éiteas Caitliceach é.

Cén uair a mbíonn gá leat dul i gcomhairle le do Phátrún?

Beidh an Pátrún ag dul i gcomhairle leis an scoil mar chuid de do ról mar chomhfhreagraí den bhord bainistíochta. Mar aon le freagracht iomlán a bheith aige, tá ról ar leith ag an bpátrún i rialachas scoile, lena n-áirítear an méid seo a leanas:

- Tá freagracht iomlán ag an bpátrún as do bhord a chomhdhéanamh agus as ceapacháin a gcomhaltaí a cheadú nó a fhaomhadh.
- Tá an Pátrún freagrach as measúnóirí neamhspleácha a ainmniú chun suí ar bhoird agallaimh (lena n-áirítear tú féin agus do phríomhoide scoile), chun múinteoirí agus cúntóirí riachtanas speisialta a earcú i do scoil, do phoist ardú céime agus chun ceapacháin den sórt sin a cheadú roimh ré.
- Is gá na cuntais scoile deimhnithe bliantúla a sheoladh i gclár chuig an bpátrún.

- Ní mór don Phátrún beartas iontrála na scoile agus aon cheartúcháin a cheadú.
- Is é an pátrún/an t-iontaobhaí úinéir ar fhormhór d'fhoirgnimh agus tailte de chuid na scoile agus bíonn gá le faomhadh an Phátrúin/an iontaobhaí roimh shocruithe conarthacha nó sula dtosaíonn obair ar aon athruithe ar fhoirgnimh nó ar áitreabh na scoile.
- Chun úsáid a bhaint as áitreabh do scoile ó aon ghrúpa tríú páirtí bíonn gá le ceadúnas a chur i bhfeidhm agus ní mór don phátrún/do na hiontaobhaithe an méid sin a cheadú. Ba chóir go mbeadh na boird airdeallach faoi athnuachan socruithe den sórt sin. Is féidir comhairle thábhachtach a fháil ó cháipéis na Roinne Oideachais ‘
- Teastaíonn faomhadh an Phátrúin ó ráiteas um chosaint leanaí de chuid na scoile. Ní mór an t-athbhreithniú bliantúil den ráiteas seo agus beartas frithbhulaíochta na scoile a chur in iúl don Phátrún. Bíonn teimpléid ar fáil chun athbhreithniú a dhéanamh ar ráiteas um chosaint leanaí agus athbhreithniú frithbhulaíochta, atá ar fáil ar www.cpsma.ie

Mar achoimre, tá líon uaireanta ar leith nuair a thagann an bord agus an pátrún le cheile go foirmiúil, go ginearálta tríd Oifig na Deoise.

Céard é do ról mar Chathaoirleach an bhoird?

Maidir le [Lámhleabhar Rialachais do Bhunscoileanna 2023-2027](#) leagtar amach do ról mar Chathaoirleach, lena n-áirítear a bheith mar chathaoirleach ar an mbord bainistíochta agus a chinntiú go ndéanann an bord a dhualgais chun an scoil a bhainistiú ar son an phátrúin. Áirítear an méid seo a leanas ar na dualgais sin:

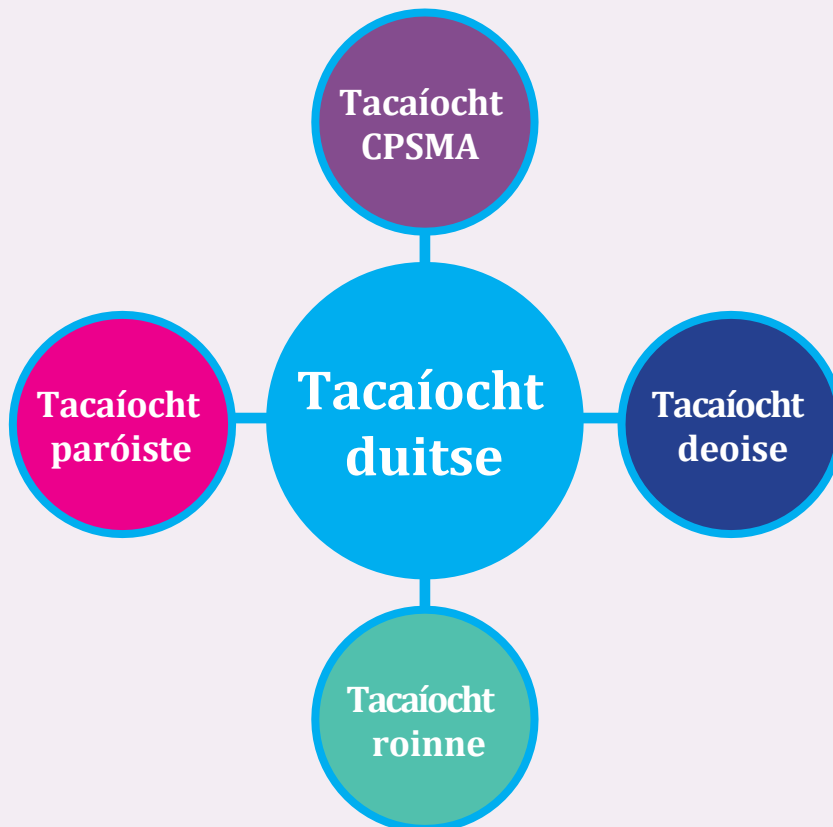
- Seasamh le héiteas Caitliceach na scoile agus é a chur chun cinn; Tá níos mó eolais maidir leis an éiteas Caitliceach i gCaibidil 5.
- Feidhmiú mar Chathaoirleach ar bhoird agallaimh chun baill foirne a earcú agus conarthaí a dhéanamh le fostaithe nua; Tá níos mó eolais ar earcaíocht i gCaibidil 6.
- Bheith mar chathaoirleach ar chruinnithe an bhoird bainistíochta; Tá tuilleadh eolais ar chruinnithe an bhoird i gCaibidil 7.
- Feidhmiú mar chomhfhreagraí don Bhord Bainistíochta. Is é an príomhoide an comhfhreagraí ar ábhair scoile ó lá go lá agus mar chathaoirleach, is tú an comhfhreagraí ar ábhair an bhoird.
- A chinntiú go bhfuil nósanna imeachta agus prótacail rialachais oiriúnacha agus éifeachtacha, mar a shonraítear i gciocláin agus i reachtaíocht, ag feidhmiú laistigh den scoil.
- Aisfilltí scoile a dheimhniú, cosúil le córas éileamh ar líne (OLCS) chuig an Roinn Oideachais agus eagraíochtaí reachtúla eile de réir mar is gá.
- Dul i gcomhairle le comhchomhaltaí an bhoird agus ionadaíocht a dhéanamh don phátrún ar leibhéal scoile agus pobail.

Caibidil 3

Tacaíocht duit mar Chathaoirleach

Tugann Cumann Bainistíochta na mBunscoileanna Caitliceacha (CPMSA) tacaíocht duit mar chathaoirleach ar do bhord bainistíochta agus don phríomhoide scoile. Is cumann é CPSMA de bhoird bhainistíochta do bhunscoileanna agus scoileanna speisialta Caitliceacha in Éirinn, a chuireann bunscoileanna agus scoileanna speisialta chun cinn go gníomhach ar leibhéal náisiúnta, tuaithe, deoise agus áitiúil agus déanann sé ionadaíocht don Roinn Oideachais ar do shon.

Tacaíocht CPSMA

- Tá comhairleoirí oideachais CPSMA ar fáil duit agus don phríomhoide i do scoil chun ábhair a phlé a thagann chun cinn sa scoil. Glaoigh ar **01-6292462** nó seol ríomhphost chuig info@cpsma.ie.
- Tá Aip agus suíomh gréasáin CPSMA <https://www.cpsma.ie/> ar fáil ina bhfuil treoir, seimineáir ghréasáin agus podchraoltaí do bhoird bhainistíochta. Tá conarthaí, litreachathairisceannta agus tacaíochtaí i dteimpléid ar réimse ábhair ar fáil freisin do chomhaltaí.
- Cuirfear Nuachtlitir CPSMA chugat agus chuig do scoil ar ríomhphost ar bhonn rialta. Cuir an méid sin ar aghaidh chuig comhaltaí an Bhoird Bhainistíochta. Más rud é nach bhfaigheann tú an nuachtlitir, déan teagmháil le CPSMA ar **01-6292462** nó ar ríomhphost chuig info@cpsma.ie.
- Cuireann CPSMA ceardlanna oiliúna ar fáil do chathaoirligh agus do chomhaltaí boird.

Glaigh ar nó cuir ríomhphost chuig CPSMA le cinntiú go bhfuil rochtain agat ar Shuíomh Gréasáin CPSMA, Aip, Nuachtlitir agus cumarsáidí eile CPSMA.

Tacaíocht deoise

Cuireann do phátrún tacaíocht ar fáil do na bunscoileanna i do dheoise. Cuirtear an méid sin ar fáil go hiondúil ó Rúnaí na Deoise d'oideachas bunscoile, a d'fhéadfadh cruinnithe nó imeachtaí oiliúna a eagrú. Tá sonraí teagmhála do Rúnaí Deoise ar fáil in Aguisín 1 den Treoir seo.

Ba chóir duit dul i dteagmháil le Rúnaí do Dheoise sna cásanna seo a leanas:

- Nuair a éiríonn folúntas múinteora sa scoil, lena n-áirítear príomhoide nó leas-phríomhoide.
- Nuair atá gá le measúnóir neamhspleách chun cuid de bhord agallaimh a dhéanamh chun bail foirne a earcú sa scoil.
- Nuair a bhíonn cead scríofa an phátrúin ag teastáil do cheapachán príomhoide, leas-phríomhoide, múinteoir nó cúntóir riachtanais speisialta a earcú don scoil.
- I mórán cásanna, bíonn Rúnaí na Deoise ag obair mar oibríteoir painéil do Scéim Ath-implonaithe Múinteoirí do bhunscoileanna. Tugtar míniú breise air seo i gCaibidil 6.
- Déantar grinnfhiosrúcháin ar phearsanra scoile a áisiú trí do dheoise agus cuirfidh Rúnaí do Dheoise comhairle ort faoin bpróiseas seo, más gá. Déantar grinnfhiosrúcháin ar mhúinteoirí tríd an gComhairle Mhúinteoireachta.
- Ba chóir Rúnaí an Deoise agus an Pátrún a chur ar an eolas faoi aon ábhar scoile a tharraing aird an phobail e.g., cás cúirte nó cás an choimisiúin um chaidreamh san áit oibre.
- Ba chóir go mbeadh Rúnaí na Deoise mar chéadphointe teagmhála maidir le hábhair a bhfuil cinneadh nó faomhadh an Phátrúin ag teastáil, e.g., áitreabh na scoile a úsáid.

“Nuair a d'iarr grúpa áitiúil halla na scoile s'againne a fháil ar cíós, chuaigh mé i dteagmháil lenár Rúnaí Deoise agus fuair mé an t-eolas a bhí ag teastáil ón mbord chun muid a threorú tríd an bpróiseas. Sa deireadh, bhí an Pátrún, an scoil agus an grúpa áitiúil ar fad sásta leis an gcomhaontú ceadúnais a cuireadh i bhfeidhm. Táimid ag plé an síneadh ar an gceadúnas anois agus rachaidh mé i gcomhairle le Rúnaí na Deoise arís.”

Tacaíocht an pharóiste

Is áisiúil an rud é a bheith ar an eolas faoi aon scoileanna comharsanachta agus ainmneacha a gcathaoirleach agus a bpríomhoidí.

Beidh an chléir áitiúil mar thacaíocht duit agus do do scoil, go háirithe maidir le héiteas Caitliceach do scoile.

Tacaíocht ón Roinn Oideachais

Foilsíonn an Roinn Oideachais ciorcláin, nótaí eolais agus cáipéisí treoracha ginearálta do scoileanna ar www.education.ie

Is í an Chigireacht sa Roinn Oideachais atá freagrach as bunscoileanna agus iar-bhunscoileanna a mheasúnú. Is féidir le Cigirí comhairle a chur ar fáil ar réimse fadhbanna oideachasúla do phobail na scoile.

Tá roinnt cáipéisí áisiúla liostáilte thíos agus is féidir rochtain a fháil orthu ar www.education.ie

[Lámhleabhar Rialachais do Bhunscoileanna 2023-2027](#)

Ciorcláin na Roinne Oideachais (www.education.ie)

[Ag breathnú ar an Scoil Againne 2022: Creatlach ar Ardchaighdeán do Bhunscoileanna agus do Scoileanna Speisialta](#)

[Creatlach an Churaclaim Bunscoile do Bhunscoileanna agus do Scoileanna Speisialta](#)

[Treoirlínte ar Fhoirgnimh Scoile a úsáid lasmuigh d'Uaireanta Scoile](#)

Caibidil 4

Caidrimh sa scoil

An cathaoirleach agus an príomhoide scoile

“Is fearr dís ná duine; mar faigheann siad tuarastal maith ar a saothar. Óir má thiteann duine acu ar lár, is féidir leis an duine eile a chomhghleacaí a thógáil suas. Ach, is mairg don duine aonair nuair a thiteann sé; mar ní bhíonn aon duine aige chun é a thógáil” (Ecclesiastes 4:9-12)

I gcroílár do ról tá an caidreamh a thógann tú le príomhoide na scoile. Tabharfaidh caidreamh oscailte, tacúil, comhghleacúil deis duit agus do do phríomhoide scoile an scoil a threorú chun a bhfís a bhaint amach.

Tá sé tábhachtach ón tús go mbeadh comhrá idir thú féin agus an príomhoide faoi do chuid ról faoi seach, chun caidreamh gairmiúil a bhunú ar bhonn iontaoibh agus cóimheasa. Má bhíonn caidreamh oibre éifeachtach leis an bpríomhoide tugann sé deis duit gníomhú mar chara tábhachtach, a thugann tacaíocht, comhairle agus spreagadh más gá. Má infheistítear am agus iarracht sa chaidreamh seo beidh rialachas agus cultúr scoile éifeachtach mar thoradh air.

Bíonn na caidrimh laistigh d’aon phobal scoile mar phríomhtháscairí chun rath a bhaint amach. Tá an chomhbhá a bhíonn agat le do phríomhoide ar cheann de na caidrimh is tábhachtaí sa scoil.

Tá comhairleoirí oideachais CPSMA ar fáil don chathaoirleach agus do phríomhoidí araon nó ina n-aonair. Agus tú i mbun do ról mar chathaoirleach, tugtar spreagadh duit leas a bhaint as seirbhísí CPSMA, lena n-áirítear tacaíocht ar an nguthán. Is féidir an méid sin a fháil trí ghlaoch ar CPSMA ar **01-6292462** nó trí ríomhphost a sheoladh chuig info@cpsma.ie

An cathaoirleach agus daltaí sa scoil

Mar chathaoirleach, níl ról ar leith agat déileáil le daltaí na scoile. D’fhéadfadh sé go mbeadh deis agat cuairt a thabhairt ar an scoil le linn na scoilbhliana agus don chúis seo, cuirtear comhairle ort go mbeidh grinnfhiosrúcháin déanta ort de réir [Threoirlínte um Thús Áite do Leanáí agus Ráiteas um Chumhdach Leanáí na scoile](#).

An cathaoirleach agus comhaltaí foirne

Is é an bord bainistíochta an fostóir ar gach comhalta foirne laistigh den scoil.

Má bhíonn caidreamh dearfach le comhaltaí foirne baineann an scoil, comhaltaí foirne agus ar deireadh, na daltaí i do scoil leas as.

Agus cuairt á thabhairt ar an scoil, bheadh tairbhe le baint as bualadh le comhaltaí foirne, chun do dhearbhu agus do thacaíocht a chur ar fáil dóibh. Le linn na gcuartheanna seo, is féidir leat thú féin a chur ar an eolas faoi obair na scoile go ginearálta. Má bhíonn tú ag freastail ar imeachtaí scoile, cosúil leis na sacraimintí a cheiliúradh, ceolchoirmeacha scoile nó imeachtaí tiomsaithe airgid, cuirtear deis ar fáil duit bualadh le comhaltaí foirne ar bhonn sóisialta.

Mar chathaoirleach, d'fhéadfá a bheith páirteach freisin i gcasaidí agus i ngearáin a réiteach idir comhaltaí foirne. Déanann Caibidil 6 tagairt don nós imeachta ábhartha agus tá sé tábhachtach cloí leo má bhíonn tú i mbun déileáil le gearáin.

Cuimhnigh go bhfuil CPSMA ar fáil duitse agus do do phríomhoide chun comhairle agus treoir a thabhairt duit nó is féidir glaoch ar **01-6292462** nó ríomhphost a sheoladh chuig **info@cpsma.ie** chun cúnamh a fháil maidir leis seo.

Más ag plé le casaoid nó gearán atá tú bíonn sé dúshlánach uaireanta, mar sin ná bíodh aon drogall ort cúnamh a fháil. Tá CPSMA anseo chun tacú leat.

An cathaoirleach agus comhaltaí an bhoird

In ainneoin go bhféadfadh comhaltaí an bhoird teacht chuig an mbord ar “bhealaí” difriúla (e.g., ainmnithe ag tuismitheoirí, múinteoirí, an pátrún nó an pobal níos leithne), ní bhíonn siad ina suí ar an mbord mar ionadaí d’aon ghrúpa aonair. In ionad sin, is é a ról agus a fheidhm a gcuid dearchtaí agus léargais éagsúla chuig an bpróiseas cinnteoireachta laistigh den bhord bainistíochta. Leagann an sampla seo a leanas béim ar an ngné seo de bhallraíocht an bhoird:

“Mar ainmní múinteora ar an mbord bainistíochta, chuaigh múinteoir i dteagmháil liom chun ábhar a ardú ag an gcéad chruinniú boird eile. Chuaigh mé i dteagmháil lenár gCathaoirleach agus cuireadh ceist orainn an mír a chur lenár gclár gnó. D’oibrigh an méid sin amach go maith, ó tharla go raibh am againn na pointí a ardaíodh mar bhord agus mar Chathaoirleach a mheas agus d’fhreagraíomar don mhúinteoir ar son an bhoird”.

Déanann [Lámhleabhar Rialachais do Bhunscoileanna 2023-2027](#) cur síos ar ról an chathaoirligh, an rúnaí agus an chisteora ar an mbord bainistíochta. Ar na ról eile atá faoi mheas do chomhaltaí boird áirítear:

- dul i gcomhairle leis an gcoiste tréadach
- dul i gcomhairle leis an gcumann tuismitheoirí
- sláinte agus sábháilteacht

In ainneoin na ról a ghlactar, tá sé tábhachtach go dtuigeann na comhaltaí bainistíochta den bhord go n-oibríonn an bord mar aonad (nó mar aonán corparáideach) agus go ndéanann na comhaltaí ar fad ar an mbord cinntí, a roinneann freagracht le chéile don scoil.

Mar chathaoirleach, is cuid thábhachtach de do ról a chinntiú, a oiread agus is féidir, go mbíonn ardmheas ar chomhaltaí boird agus go lorgáítear a dtuairimí ag cruinnithe boird.

Tugtar comhairle duit cuntas ríomhphoist ar leith a shocrú duit i do ról mar chathaoirleach, lena chinntiú go gcoinnítear sonraí a bhaineann le hábhair scoile ar leataobh agus slán. B'fhéidir go mba mhaith leat sampla cosúil le chairperson@stpaulsschool.ie a úsáid nó seoladh ríomhphoist cosúil leis.

An Cathaoirleach agus tuismitheoirí ar scoil

Roinneann an bord an bhainistíocht ó lá go lá den scoil ar an bpríomhoide. Ciallaíonn sé sin, nuair a dhéanann tuismitheoirí teagmháil leat mar chathaoirleach, don chuid is mó, go dtreoraíonn tú ar ais chuig an scoil nó príomhoide na scoile iad, chun plé lena gcúiseanna inní.

Is é an príomhoide a dhéanann bainistíocht scoile ó lá go lá ar son an bhoird. Mura bhfuil tú cinnte an mbaineann an t-ábhar leatsa nó leis an bpríomhoide, déan teagmháil le CPSMA chun do cheist a phlé. Uaireanta, d'fhéadfadh an príomhoide déileáil le cúis inní mar chuid den bhainistíocht scoile ó lá go lá.

D'fhéadfadh gearán ó thuismitheoir teacht i bhfoirm gaoch gutháin nó litir chugat nó chuig comhalta de do bhord. Tá sé tábhachtach, más féidir, is cuma faoin modh cumarsáide, go gcuirtear an tuismitheoir ar ais chuig an scoil, chun an gearán a phlé le múinteoir ranga nó leis an bpríomhoide de réir mar is cuí.

Tá [Nós imeachta um Ghearáin ó Thuismitheoirí](#) comhaontaithe idir CPSMA agus INTO, ina bhfuil baint ag cur chuige céimnithe chun na gearáin a réiteach ó thuismitheoirí. Cuirfidh CPSMA comhairle ort sna céimeanna le glacadh chun cloí leis na nósanna imeachta seo.

Uaireanta, is cabhrach duit, mar chathaoirleach, na céimeanna a mhíniú de [Nós Imeachta um Ghearáin ó Thuismitheoirí](#) chuig tuismitheoirí a thagann i dteagmháil leat le cúis inní. Cé nach tús- mhíniú é an céim seo sna nósanna imeachta, uaireanta is cabhrach an próiseas é an t-am agus an aird a thugann tú do thuismitheoir chun an próiseas a mhíniú, chun réiteach a fháil ar an bhfadhb.

Cuimhnigh, go bhfuil CPSMA anseo chun tacú leat agus cuirimid fáilte romhat dul i dteagmháil linn mar Chathaoirleach, nuair a bhíonn tú ag déanamh iarrachta fadhb a réiteach nó plé le cúis inní. Is féidir leat gaoch ar CPSMA ar [01-6292462](tel:01-6292462) nó ríomhphost a sheoladh chuig info@cpsma.ie

Caibidil 5

Réamhrá ar Éiteas

Céard is brí le ‘éiteas’ i dtéarmaí scoile?

Tá go leor mínithe ar ‘éiteas’ ach is dócha gurb é an bealach is simplí chun smaoineamh ar ‘éiteas’ ná ‘an bealach a dhéantar rudaí ar scoil’ agus an taithí atá ag daltaí, comhaltaí foirne agus tuismitheoirí, agus iad ag tabhairt faoin saol ó lá go lá ar scoil.

Céard é do ról maidir le seasamh le héiteas na scoile?

Mar chathaoirleach, ba é Easpaig na deoise a cheap thú, atá ag brath ort agus ar chomhaltaí boird eile obair leis an bpríomhoide, an fhoireann agus na tuismitheoirí, lena chinntiú go bhfanann an scoil dílis dá éiteas Caitliceach nó dá spiorad ar leith.

Céard iad na gnéithe a dhéanann scoil ina scoil Chaitliceach?

- Tá Íosa Críost i gcroílár scoil Chaitliceach.
- Beidh misean agus cuspóirí scoil Chaitliceach bunaithe ar luachanna an tSoiscéil, meas don duine aonair agus do leas an phobail.
- Tá scoil Chaitliceach fréamhaithe i bpobal an pharóiste. Déanann sé iarracht gach lá a bheith mar phobal creidimh, dóchais agus grá do gach duine a shiúlann tríd a dhoras.
- Tá scoil Chaitliceach ionchuimsitheach agus cuireann sí fáilte roimh leanaí ó gach creideamh agus rompu siúd a bhfuil bealach difriúil acu maireachtáil sa domhan.
- I scoil Chaitliceach, tugtar meas do dhínit gach duine, mar gheall go dtuigtear go bhfuil gach duine déanta i dheilbh Dé. Bíonn béim ag an tuiscint seo ar gach gníomhaíocht agus idirghníomhaíocht.

Cén fáth a bhfuil scoil Chaitliceach tábhachtach dá phobal?

- Leis na glúnta anuas, bhí ról lárnach ag bunscoileanna Caitliceacha sa saol reiligiúnach, cultúrtha, spóirt, agus ealaíonta dá bpobail áitiúla.
- Bhain siad an méid sin amach agus ag glacadh forbairtí i bhfealsúnachtaí oideachasúla agus bealaí múinteoireachta, ar bhealaí chun scoileanna agus dul chun cinn teicneolaíochta a bhainistiú.
- Tá siad ag maireachtáil i bpobail oideachasúla creidimh, a dhéanann freastail ar leanaí, a dteaghlaigh, agus a bpobail gach lá scoile i ngach paróiste sa tír.
- Tugann siad spreagadh do na pobail áitiúla agus bíonn siad mar scáthán orthu siúd chun freagairt do na dúshlán agus do na hathruithe ina bpobail.
- Tá na príomhluachanna d’éiteas oideachasúil Caitliceach, forbairt iomlánaíoch den duine iomlán, mar ghealltanús leanúnach i gcónaí sa domhan a bhíonn ag síorathrú.

Céard é éiteas a bhaineann le scoil Chaitliceach?

- Cuireann scoil Chaitliceach an fhorbairt iomlánaíoch de gach leanbh chun cinn (intleachtacht, fisiceach, cultúrtha, morálta, agus spioradálta), lena n-áirítear caidreamh sláintiúil leo féin, le daoine eile, agus leis an gcuid eile den saol, ach tá sé lárnach sna caidrimh seo i gcaidreamh beo le Dia. Níl léargas oideachais tuata ach tugann sé luach do ghné reiligiún agus creidimh. Cuireann sé leas an duine aonair chun cinn, ach freisin leas an tsochaí go háitiúil, go náisiúnta agus go domhanda.
- Faigheann scoil Chaitliceach spreagadh ó theagasca, saol, bás agus aiséirí Íosa. Má chuirtear aithne Air ciallaíonn sé go gcuirfeadh aithne ar an gcaoi le bheith daonna agus ar cé leis a bhfuil Dia cosúil. Ní labhraíonn an scoil faoi seo - baineann na daltaí, an fhoireann agus na tuismitheoirí tairbhe as an bhfealsúnacht seo gach lá, go háirithe i gcaighdeán a gcaidreamh leis an timpeallacht scoile.
- Baineann scoil Chaitliceach úsáid as clár an Phátrúin I nGrá Dé chun oideachas reiligiúnach a chur ar fáil mar chuid den ghnáthlá. Cabhraíonn an méid sin le leanaí a gcreideamh traidisiúnta teaghlaigh agus traidisiún reiligiúnach agus creidimh daoine eile a thuiscint. Tá forbairt déanta ar an gclár seo ó [‘Churaclam Oideachas Reiligiúnach do Naíonraí agus Bunscoileanna in Éirinn’](#) atá mar bhunús d’oideachas reiligiúnach in Éirinn. Níl éiteas na scoile teoranta ar úsáid chlár an Phátrúin. In ionad sin, tá éiteas na scoile mar scáthán ina mbíonn taithí an oideachais iomlán agus curaclam bunscoile iomlán á múineadh.
- Molann scoil Chaitliceach saol creidimh do gach dalta faoina cúram, ach ní chuireann sí creideamh nó éiteas na scoile i gcion riamh ar aon dalta ná clann. Tá scoileanna Caitliceacha íogair leo siúd a bhfuil creidimh dhifriúla acu agus mar chuid den Eaglais Uilíoch, fearann siad fáilte rompu agus tá siad oscailte do chách.
- Feiceann scoil Chaitliceach ar mhúnú creidimh mar chuid dá príomh-mhisean. Tá paidreacha mar chuid bhunúsach den lá scoile. Tugann sé deis do dhaltaí caidreamh a fhorbairt lena Dhia pearsanta, sa chaoi agus go mbeidh siad in ann a gcaidreamh le Dia a chur chun cinn.
- Cabhraíonn scoil Chaitliceach in ullmhú na sacraimintí i gcomhar leis an mbaile agus an bparóiste. I gcás gach sacraimint, is próiseas cothaíoch ó thaobh creidimh é, atá deartha chun na leanaí a thabhairt i gcaidreamh le Dia agus a dtuiscint a neartú de shaol creidimh agus a ról laistigh den Eaglais.
- Is minic a ainmnítear scoil Chaitliceach i ndiaidh naomh lena ndéantar a lá fhéile a cheiliúradh. Bíonn siombailí reiligiúnacha le feiceáil sa scoil agus bíonn ‘spás beannaithe’ i ngach seomra ranga. Déantar féilte reiligiúnacha ar nós na Nollag agus na Cásca a cheiliúradh ar bhealach Críostaí. Bíonn baint ag scoileanna Caitliceacha in obair ar cheartas sóisialta agus cúram a thabhairt don timpeallacht.
- I scoil Chaitliceach, bíonn Aifrin agus seirbhísí paidreoireachta ar siúl i gcaitheamh na bliana.

Cén chaoi a dtabharfaidh tú tacaíocht d’éiteas Caitliceach do scoile?

Is fearr breathnú ar éiteas Caitliceach do scoile mar rud beo le cothú. Má thugtar tacaíocht agus neartú d’éiteas na scoile is cuid thábhachtach é i do ról.

Is iad seo a leanas trí cháipéis acmhainní úsáideacha don bhord:

- [‘Éiteas na mBunscoileanna Caitliceacha a Thuiscint agus Úinéireacht a dhéanamh air sa Bhunscoil Chaitliceach’](#)
- [Seicliosta CPSMA: ‘Úinéireacht ar ár nÉiteas - Cén chaoi a bhfuil ag éirí linn?’ \(Aguisín 2\)](#)
- [Físeán CPSMA: ‘Úinéireacht ar Ár nÉiteas - Cén chaoi a bhfuil ag éirí linn?’](#)

Bíonn moltaí praiticiúla ag na hacmhainní seo lena chinntiú go gcoimeádtar an t-éiteas seo ar an gclár oibre agus lárnach d'obair an bhoird. Bheadh na moltaí seo a leanas mar chúnamh chomh maith:

- Is é guí an bealach chun caidreamh a dhaingniú le Dia. Is cuid lárnach den lá é i scoil Chaitliceach. Ba chóir do chruinnithe bainistíochta tosú agus/nó críochnú le paidir. (Tá samplaí de phaidreacha le haghaidh cruinnithe ar fáil in Aguisín 3). Más maith leat is féidir cóip den paidir a bheith san áireamh ar an gclár oibre.
- Agus an clár oibre a shocrú do chruinnithe boird, cinntigh go bhfuil an t-éiteas sin liostáilte mar mhír ar an gclár oibre. Is féidir cuireadh a thabhairt don phríomhoide nó ainmní múinteora an bord a nuashonrú ar an gcaoi a bhfuil úinéireacht déanta ar éiteas sa scoil. D'fhéadfadh an nuashonrú an méid seo a chlúdach:
 - Téamaí thionóil na scoile
 - Gníomhaíochtaí Sheachtain na Scoileanna Caitliceacha Ceiliúrtha
 - Iotúirgeacha le déanaí
 - Ullmhúchán sacraiminte agus ceiliúradh leanúnach
 - Pleananna faoin gcaoi a mbeidh an scoil ag ceiliúradh an bhliain liotúirgeach
 - Gníomhaíochtaí scoile chun cabhrú leo siúd a bhfuil cúnaimh ag teastáil uatha
- Féachfaidh an bord an chaoi le hacmhainn a fháil ar spásanna paidreoireachta sa scoil agus an chaoi a ndéanadh an scoil a éiteas níos feiceálaí i siombailí agus in ealaín.
- Ba chóir don bhord a chinntiú go bhfuil gach ábhar plé faoi bheartais scoile déanta le machnamh cuí ar an gcaoi a léiríonn siad éiteas na scoile nó spiorad ar leith.
- Ba chóir do chomhaltaí boird cóip a thabhairt do ráiteas misin na scoile, a bheadh ar taispeáint go feiceálach de ghnáth laistigh den scoil. Is féidir le comhaltaí boird an méid sin a athbhreithniú ag cruinniú boird agus ag an bhfoireann ag cruinniú foirne.
- D'fhéadfadh an bord athbhreithniú a dhéanamh ar bheartas oideachais reiligiúnach na scoile. Mura bhfuil beartas den sórt sin i bhfeidhm go fóill, d'fhéadfadh an bord tús a chur leis an bpróiseas ceann a fhorbairt.

Caibidil 6

An Bord mar Fhostóir

Mar Chathaoirleach ar an mbord, níltear ag súil go mbeadh eolas domhan agat ar ábhair fostaíochta. Tabharfaidh tú d'eolas agus do thaithí féin chuig an ról cinnte, ach is í an phríomhtheachtaireacht ná tacaíocht CPSMA a fháil más gá.

Fostaíocht

Tá freagracht ar an mbord a chinntiú go gcloíonn sé le dlí fostaíochta agus go mbeadh cearta dlíthiúla curtha ar fáil d'fhostaithe na scoile. Rialaíonn reachtaíocht agus ciorcláin go leor gnéithe de chaidreamh fostaíochta, lena n-áirítear earcaíocht, conarthaí, teidlíochtaí saoire agus sláinte, sábháilteacht agus leas sa bhaile.

Cuireann CPSMA tacaíocht bhainistíochta ar fáil duit agus do do bhord bainistíochta mar fhostóir. Ó am go ham, d'fhéadfadh comhairle dlí a bheith ag teastáil ó do scoil agus más gá, ba chóir dul i dteagmháil le CPSMA agus árachóir scoile, ag cinntiú i gcónaí gur labhair tú le d'árachóirí roimh comhairle dlí a ghlacadh.

'Giorraíonn beirt bóthar'. Mar sin, agus tú ag plé le hábhair fostaíochta, ba chóir duit leas a bhaint as na hacmhainní atá ar fáil ar shuíomh gréasáin CPSMA www.cpsma.ie agus teagmháil a dhéanamh le CPSMA ar 01-6292462 nó info@cpsma.ie.

Earcaíocht

Tá nósanna imeachta earcaíochta leagtha amach i gclár Roinne agus cuireann siad cothromaíocht agus trédhearcacht chun cinn i gceapacháin foirne. Tá sé tábhachtach na ciorcláin cothrom le dáta a sheiceáil agus tú ag tosú ar phróiseas earcaíochta.

Mar atá luaite cheana, cuirtear comhairle ort seoladh ríomhphoist ar leith a bheith agat cosúil le chair@stpauls.ie le haghaidh do chuid oibre mar chathaoirleach. Ina theannta sin, is gá don scoil seoladh ríomhphoist ar leith a bhunú maidir le hiarratais ar fholúntas sa scoil.

Mar chathaoirleach, beidh tú mar chathaoirleach ar na próisis agallaimh agus roghnúcháin d'fhoireann a earcú ar scoil.

Tá CPSMA ar fáil chun tú a threorú trí na próisis earcaíochta ábhartha, ach tá roinnt noda anseo thíos a d'fhéadfadh cabhrú leat:

- **Deimhniú cibé an bhfuil folúntas sa scoil**

Tá sé tábhachtach a chinntiú ar dtús go bhfuil folúntas sa scoil le fógairt. Teastaíonn uait seiceáil le do Rúnáil Deoise cibé an bhfuil do bhord le déileáil le (a) Príomhphainéal Ath-implonaithe do mhúinteoirí (b) Painéal Ath-implonaithe Deoise do mhúinteoirí nó (c) an Painéal Doist Deoise

Uaireanta d'fhéadfadh múinteoir ar an bhfoireann a bheith i dteideal poist sa scoil mar gheall ar chonradh tréimhse éiginnte (CID). Más ea, féadfar an post a thairiscint dóibh gan agallamh.

Agus cuireadh chuig agallamh faighte ag iarratasóirí, ba chóir cóip de [Sceideal na Scoileanna Caitliceacha](#) (atá ar fáil in Aguisín 4) a bheith san áireamh, in éineacht leis an gcritéir mheasúnaithe ag agallamh.

[Is féidir leat dul i dteagmháil le CPSMA ag tús an phróisis earcaíochta, mura bhfuil tú cinnte faoi aon cheann de na hábhair seo.](#)

- **Cathaoirleach ar an mbord agallaimh**

Mar chathaoirleach, beidh tú mar chathaoirleach ar bhoird agallaimh agus earcaíocht ar siúl. I gcúinsí nuair nach bhfuil sé seo indéanta (de réir mar a chinneann do Phátrún), ceapfaidh an Pátrún cathaoirleach ionadaíochta don phróiseas earcaíochta.

- **Measúnóir(i) neamhspleách(a) a cheapadh**

Tar éis deimhniú a fháil go bhfuil folúntas i gceist agus go bhfuil gá le próiseas earcaíochta, ba chóir duit mar chathaoirleach, comhairle a chur ar do Rúnaí Deoise faoin bhfolúntas agus ceist a chur measúnóir neamhspleách a cheapadh, le bheith ar an mbord agallaimh don phróiseas earcaíochta.

- **Teastas chun Oideachas Reiligiúnach a mhúineadh i mBunscoileanna Caitliceacha** Agus múinteoirí á n-earcú agat, ba chóir a chinntiú go bhfuil an riachtanas aitheanta 'Teastas chun Oideachas Reiligiúnach a mhúineadh i mBunscoileanna Caitliceacha' sonraithe go soiléir i d'fhógra agus go bhfuil an teastas riachtanach ag an iarratasóir rathúil. Chun níos mó sonraí a fháil maidir leis seo, ba chóir tagairt a dhéanamh don eagrán is déanaí den cháipéis dar teideal ['Aitheantas ar Cháilíochtaí Oideachas Reiligiúnach Caitliceach a mhúineadh i mBunscoileanna Caitliceacha ar oileán na hÉireann'](#). Tá an t-eagrán reatha ar fáil in Aguisín 5 don Treoir seo.

- **Faomhadh an phátrúin ar cheapacháin**

Bíonn gá le faomhadh scríofa roimh ré den phátrún le haghaidh ceapachán an iarrthóra rathúil agus ba chóir dul i dteagmháil le do Rúnaí Deoise sula gceapann tú an t-iarratasóir rathúil ar do scoil.

- **Grinnfhiosrúchán**

Chun cloí leis na hAchtanna um an [mBiúró Náisiúnta Grinnfhiosrúcháin \(Achtanna 2012 go 2016 um Leanaí agus Daoine Soghonta\)](#) agus ciorcláin a bhaineann leo, ní mór gach iarratasóir rathúil a ghrinnfhiosrú, sula nglacann siad le folúntas sa scoil.

Déantar grinnfhiosrúcháin ar mhúinteoirí tríd an gComhairle Mhúinteoireachta agus beidh gá a stádas grinnfhiosrúcháin a sheiceáil roimh a gceapachán don scoil. Déantar grinnfhiosrúcháin ar chomhaltaí foirne neamhtheagaisc tríd an deoise agus cuirfidh Rúnaí na Deoise comhairle faoi sin.

Ní mór Dearbhú Reachtúil agus Foirm Ghealltanais a chomhlánú agus a chur ar fáil don bhord, roimh ceapachán múinteoireachta nó neamhtheagaisc a dhéanamh.

- **Measúnú Leighis**

Bíonn gá ar iarratasóirí nua-cheaptha ceistneoir leighis réamhfhostaíochta a chomhlánú agus go mbeadh a bhfoláine deimhnithe sula nglacann siad le folúntas sa scoil. Chun níos mó sonraí a fháil, ba chóir duit tagairt a dhéanamh do ['Sheirbhís Sláinte Ceirde do Mhúinteoirí agus Cúntóirí Riachtanas Speisialta, Lámhleabhar um Nósanna Imeachta Oibríochta Caighdeánaithe'](#).

Ní mór do chomhaltaí foirne a bhíonn ag filleadh ó chead neamhláithreachta os cionn dhá bhliain a bhfolláine a dheimhniú freisin, sula bhfillfidh siad ar a bpost sa scoil. Is féidir leat dul i gcomhairle le Medmark chun comhairle a fháil air seo nó aon ábhar a bhaineann leis, go neamhfhoirmiúil nó ar bhealach eile.

- **Conarthaí**

Bíonn sraith comhdhálacha gearra ar shuíomh gréasáin CPSMA ar chéimeanna difriúla den phróiseas earcaíochta agus bíonn seicliostaí ann chun cabhrú ar gach céim. Tá teimpléid de chonarthaí agus litreacha tairisceana agus seicliostaí de na cáipéisí seo ar fáil (as Béarla agus as Gaeilge) sa Roinn Cheapacháin ar www.cpsma.ie.

Ba chóir an clásal seo a leanas a bheith san áireamh ar gach Conradh fostaíochta nó litreacha tairisceana:

“Tá éiteas Caitliceach ag an scoil seo. Ní mór duit seasamh leis an mbord bainistíochta agus a bheith freagrach don bhord bainistíochta as seasamh leis an éiteas, a chinneann an pátrún.”

- **Nochtadh leasa**

Ní mór do gach comhalta boird agus comhalta boird agallaimh, (lena n-áirítear tusa, mar chathaoirleach) nochtadh a dhéanamh chuig an mbord, (nó an bord agallaimh, de réir mar is cuí), má bhíonn coinbhleacht leasa féideartha i gceist. Tagann an méid sin chun cinn ní hamháin i gcás caidreamh teaghlaigh le hiarratasóir i bpróiseas earcaíochta, ach freisin maidir le haon caidreamh le hiarratasóir, a d’fhéadfadh cur isteach ar neamhchlaontacht an chomhalta sin i ndáil leis an bpróiseas ceapacháin ar aon bhealach.

Tugann Lámhleabhar Rialachais do Bhunscoileanna 2023-2027 agus na ciorcláin earcaíochta ábhartha treoir ar choinbhleacht leasa. Is féidir le comhairleoirí oideachais CPSMA comhairle a chur ar fáil duit ar an gcaoi leis an réimse seo a d’fhéadfadh a bheith deacair a leanúint.

- **Leithcheal**

Ní mór cúram a ghlacadh lena chinntiú nach mbeadh aon ghné den phróiseas earcaíochta, ó fhógraíocht go hagallamh, ag dul i dtreo leithcheala ar bhonn mar atá leagtha amach i **Roinn 6(2) de na hAchtanna Combhionannais Fostaíochta, 1998-2015** i.e. inscne, stádas sibhialta, stádas teaghlaigh, cine agus ballraíocht de Phobal an Lucht Siúil. Má thagann ábhar imní chun cinn sa réimse seo, déan teagmháil le do thoil chuig CPSMA.

- **Iarratas ar aiseolas ó iarratasóirí neamh-rathúla**

Tá iarratasóirí i dteideal na marcanna a iarradh óna n-agallamh agus cóip d’aon nótaí a ghlac comhaltaí an bhoird agallaimh maidir lena n-agallamh. Is féidir treoir a lorg ó CPSMA chun iarratais den sórt sin a fhreagairt.

- **Ceadú an cheapacháin ag an mbord**

Ní mór don bhord agallaimh litreacha molta a sheiceáil sula ndéanann tú iarratasóir a mholadh chuig do bhord bainistíochta. Tá tuarascáil foirmiúil ón mbord agallaimh riachtanach ó do bhord bainistíochta chun ceapachán a cheadú. Is gá don bhord an t-iarratasóir atá molta ag an mbord agallaimh a fhaomhadh, mura bhfuil cúis mhaith nó dhóthanach acu gan sin a dhéanamh agus nár tugadh cúis don bhord agallaimh. Sa chás neamhchoitianta nuair a thagann sé sin chun cinn, déanfar an t-ábhar a thagairt don phátrún, lena mbeidh an cinneadh deireanach aige.

- **Foirmeacha Ceapacháin**

Ba chóir duit a chinntiú go bhfuil an Conradh cuí curtha i bhfeidhm leis an iarratasóir rathúil agus go ndéantar dearbhú an chathaoirligh ar an bhFoirm Cheapacháin oifigiúil a chomhlánú, a dhearbhaíonn go gcomhlíonann an bord a oibleagáidí reachtúla agus neamhreachtúla maidir leis an gceapachán. Tá Foirmeacha Ceapacháin don scoilbhliain reatha ar fáil ar www.education.ie

- **Foireann Choimhdeach a Earcú**

Níl aon nósanna imeachta ar leith leagtha síos chun feighlithe, rúnaithe, tionlacain ar an mbus nó glantóirí a earcú. Molann CPSMA áfach go mbainfidh na boird bhainistíochta úsáid as an nós imeachta earcaíochta do Chúntóirí Riachtanas Speisialta (mar atá leagtha amach faoi láthair i gCiorclán 0051/2019), mar mhúnla dea-chleachtais, agus foireann choimhdeach a earcú.

Támion-sheicliostaarnacéimeannaabhaineannlehearcúmúinteoirí san áireamh in Aguisín 6. Tá níos mó treoracha mionsonraithe ar fáil ar www.cpsma.ie. Tá comhairleoirí CPSMA ar fáil chun tú a threorú trí na nósanna imeachta earcaíochta.

- **Ciorcláin**

Is é an ciorclán reatha a rialaíonn earcú agus ardú céime mhúinteoirí ná:

[Ciorclán 0044/2019 Earcaíocht/Ardú Céime agus Ceannaireacht do Mhúinteoirí Cláraithe i mBunscoileanna Aitheanta.](#)

Is é an ciorclán reatha a rialaíonn earcú agus ardú céime mhúinteoirí ná:

[Ciorclán 0051/2019 Nósanna Imeachta Earcaíochta agus Ceapacháin do Chúntóirí Riachtanas Speisialta](#)

agus

[Ciorclán 0026/2023 Socruithe Poist Chúntóirí Riachtanas Speisialta Breise a Earcú do scoilbhliain 2023/24](#)

Nósanna imeachta casaoidé agus smachta

Sa chás go bhfuil ábhar a bhaineann le comhaltaí foirne le plé agat nó ag do bhord, cuirtear comhairle ort dul i dteagmháil le CPSMA le haghaidh comhairle. Anois is arís nuair a bhíonn gá le comhairle dlí, ba chóir duit dul i dteagmháil le harachasóirí scoile sula bhfaigheann tú comhairle dlí.

Roinneann an bord an bhainistíocht ó lá go lá den scoil ar an bpríomhoide. Ciallaíonn sé sin, nuair a dhéanann comhalta foirne teagmháil leat le gearán, don chuid is mó, go dtreoraíonn tú ar ais chuig príomhoide na scoile iad, chun plé lena gcúis inní.

Is éard iad na cáipéisí **An Grúpa le hObair le Chéile: Nósanna Imeachta agus Beartais le haghaidh Caidrimh Foirne Dearfacha** sraith cáipéisí a rialaíonn díospóidí le múinteoirí, atá comhaontuithe idir CPSMA agus INTO. Tá baint acu le cur chuige céimnithe chun na díospóidí a réiteach. Is féidir le CPSMA comhairle a chur ort ar na céimeanna oiriúnacha le glacadh lena chinntiú go bpléifear leis na díospóidí den sórt sin ar bhealach cothrom agus trédhearcach agus de réir na nósanna imeachta.

Uaireanta, is cabhrach duit, mar Chathaoirleach, na céimeanna a mhíniú de **[Nósanna Imeachta um Obair le Chéile](#)** chuig comhaltaí foirne a thagann i dteagmháil leat le cúis inní nó gearán. Cé nach mbreathnaítear ar an gcéim seo mar thús-mhíniú sna nósanna imeachta, uaireanta is cabhrach an próiseas é an t-am agus an aird a thugann tú do chomhalta foirne a bhfuil inní air nó uirthi chun an próiseas a mhíniú, chun réiteach a fháil ar an bhfadhb.

Baineann **[Ciorclán 0049/2018](#)** agus **[0071/2011](#)** le foireann a smachtú. Bíonn cur chuige céimnithe acu freisin, a réitítear go hiondúil ag céim luath idir an príomhoide agus comhalta foirne.

Cosaint Sonraí

Bailíonn scoileanna sonraí pearsanta maidir le daltaí, tuismitheoirí, comhaltaí foirne agus daoine eile a théann i dteagmháil leis an scoil ó am go ham (e.g., an fhoireann ionadaíochta, daltaí ionchasacha, tuismitheoirí, agus conraitheoirí) Bíonn cearta ar leith ag na daoine seo faoin dlí um chosaint sonraí in Éirinn agus san Eoraip.

Tá an bord bainistíochta freagrach as beartas agus nósanna imeachta um chosaint sonraí na scoile a athbhreithniú agus a iniúchadh. Is cuid é de ról an bhoird mar fhostóir.

Ba chóir do scoileanna, mar rialaitheoirí sonraí, go mbailítear na sonraí go cothrom agus go cruinn, cothrom le dáta agus le haghaidh cuspóirí dleathacha amháin. Níor chóir na sonraí a úsáid nó a nochtadh ar aon bhealach neamhfhreagrach leis na cuspóirí siúd. Ní mór miontuairiscí ar fad an bhoird agus taifid scoile eile agus sonraí a choimeád i gcomhréir le reachtaíocht um chosaint sonraí.

Uaireanta, déantar iarratas ar rochtain sonraí tríd an scoil agus is féidir le CPSMA cabhrú leis an scoil lena n-oibleagáidí maidir leis seo.

Sláinte, Sábháilteacht agus Leas

Tá do bhord bainistíochta, mar fhostóir, freagrach as a chinntiú an oiread agus is féidir, sábháilteacht, sláinte agus leas ag an obair dá bhfostaithe agus dóibh siúd a bhfuil tionchar acu ar aon bhealach ag gníomhaíochtaí oibre na scoile (lena n-áirítear daltaí, múinteoirí, tuismitheoirí, conraitheoirí, múinteoirí ionadaíochta etc.).

Tá ról ag gach duine ar scoil chun sábháilteacht, sláinte agus leas gach duine a chinntiú laistigh den scoil. Is feidhmeanna an bhoird iad, áfach, beartas sláinte, sábháilteachta agus leasa a ullmhú, measúnaithe riosca scríofa a dhéanamh agus tuairiscí ar chineálacha timpistí ar leith agus ba chóir duit a bheith cinnte aird a thabhairt ar na hábhair seo.

Tá comhairle agus treoir ar shláinte agus sábháilteacht, lena n-áirítear seimineáir ghréasáin agus acmhainní ar fáil ar shuíomh gréasáin CPSMA <https://www.cpsma.ie/>. Ina theannta sin, cuireann an tÚdarás Sláinte agus Sábháilteachta (HSA) agus d'árachóirí scoile comhairle agus tacaíocht ar fáil do bhoird scoile ar na hábhair seo. Féach ar <https://www.hsa.ie/eng/> agus www.allianz.ie le do thoil.

Túsphointe maith is ea súil a chaitheamh ar chúrsa ar líne HSA

[“Sláinte, Sábháilteacht agus Leas a Bhainistiú i Scoileanna”](#).

Ní thógann sé ach 30 nóiméad. Féach ar www.cpsma.ie chun tacaíochtaí, seimineáir ghréasáin agus ábhar acmhainní breise a fháil.

Caibidil 7

Cathaoirleacht a dhéanamh ar Chruinniú an Bhoird

Eolas ginearálta faoi chruinnithe boird

Is ag cruinniú an bhoird a bhíonn formhór gnó an bhoird déanta.

Ba chóir cúig chruinniú a reáchtáil gach bliain, le cruinniú amháin ar a laghad in aghaidh an téarma. Go ginearálta, is leor uair go huair go leith don chruinniú. Más rud é go nglacann rud éigin an iomarca ama, is féidir leat, mar Chathaoirleach, cruinniú breise a ghairm, chun an t-ábhar sin a phlé go mion. Ba chóir dátaí na cruinnithe a phleanáil roimh ré le comhaltaí boird.

Is féidir le cruinnithe ar líne a bheith úsáideach uaireanta. Ba chóir don Chathaoirleach a chinntiú go bhfuil bearta iomchuí curtha i bhfeidhm chun cosaint sonraí agus riachtanais rúndachta a bhaint amach. Tá treoir ar fáil ar www.cpsma.ie maidir leis seo. Tabhair faoi deara le do thoil nach féidir an Tuarascáil Mhaoirseachta ar Chosaint Leanaí (a phléitear ar lth. 23) a thabhairt ag cruinnithe ar líne. Don chúis seo, ba chóir do bhoird teacht i láthair go pearsanta ar a laghad uair sa téarma chun cloí lena n-oibleagáidí faoi nósanna imeachta um chosaint leanaí.

Bíonn fógra seacht lá ar a laghad ag teastáil ó chomhaltaí faoi chruinniú (seachas i gcás cruinniú boird éigeandála). Is ceart an fógra a sheoladh le chéile leis an gclár oibre beartaithe. Níl aon rud rúnda sna cáipéisí seo agus tá siad feiliúnach le seoladh chuig comhaltaí ar ríomhphost.

Is é an riail ná go mbeadh 50% ar a laghad de líon na gcomhaltaí cruinnithe móide duine ag teastáil le freastail ar gach cruinniú foirne mar chóram. Maidir le boird ina bhfuil ochtar comhalta, ciallaíonn sé sin go mbeadh cúigear ag teastáil le freastail ar gach cruinniú.

Más rud é tar éis an clár oibre a fháil, go dtuigeann comhalta boird go bhfuil coinbhleacht leasa i gceist faoi aon mhír ar an gclár oibre, ba chóir dóibh thú a chur ar an airdeall faoin mhír seo agus ansin socróidh tú go bhfágfadh siad an cruinniú boird, nuair a bhíonn an mhír ábhartha idir lámha. Bheadh sé tairbhiúil mar sin plé a dhéanamh ar an mhír seo ag deireadh cruinniú boird. Más rud é gurb é an t-aon mhír ar an gclár oibre é, níor chóir don chomhalta freastail air.

Tagann coinbhleacht leasa chun cinn nuair a bhíonn caidreamh ag comhalta boird le mír ar an gclár oibre, a d'fhéadfadh cur isteach ar a mbreithiúnas neamhchlaonta maidir leis an mír sin. Níl sé teoranta d'earcaíocht ach d'fhéadfadh sé teacht chun cinn maidir le seirbhísí nó oibreacha a chuirtear ar fáil chuig an scoil. Ba chóir aon choinbhleacht leasa a fhógairt chuig an mbord. Más rud é go bhfuil coinbhleacht leasa agatsa, mar Chathaoirleach, ní mór é sin a fhógairt chuig na comhaltaí boird, a d'fhéadfadh Cathaoirleach gníomhach a thoghadh eatarthu don mhír nó don chruinniú sin.

Níor chóir d'aon duine a bhfuil coinbhleacht leasa acu maidir le mír ar an gclár oibre a bheith i láthair do phlé an bhoird ar an mhír sin.

Tá rialacha oibreachais i [Lámhleabhar Rialachais do Bhunscoileanna 2023-2027](#) do bhoird bhainistíochta, lena n-áirítear na rialacha ar rúndacht agus coinbhleacht leasa agus ba chóir duit a chinntiú go bhfuil cóip den lámhleabhar seo ag gach comhalta boird.

5 chruinniú sa bhliain 7

lá fógra

5 chomhalta do chóram

Clár Oibre

Go ginearálta, buailfidh tú féin agus do phríomhoide scoile le chéile roimh ré chun an clár oibre a dhréachtú don chruinniú boird. D'fhéadfadh comhalta boird iarratas a dhéanamh go liostófar mír ar an gclár oibre. Ní mór go mbeadh an t-iarratas seo curtha faoi bhráid ar bhealach tráthúil agus go measfá gur ábhar iomchuí a bheadh ann don bhord le plé. Tá clár oibre samplach do bhord bainistíochta san áireamh in Aguisín 7.

An Chéad Phaidir agus Éiteas

Ba chóir do chruinnithe bainistíochta tosú le paidir. Tugann an méid sin deis mhaith díriú ar an gcúis go bhfuil sibh ar fad ag teacht le chéile, agus ar an gcaoi atá tú ag súil le míreanna ón gclár oibre a phlé maidir le leanaí, foireann agus an pobal scoile.

Is minic a bhíonn éiteas mar ábhar ann féin ag cruinniú boird nó d'fhéadfadh sé a bheith mar chuid de thuarascáil na príomhoide. Is éard a bheadh ansin ullmhúchán sacraiminte nó bealaí chun spiorad agus éiteas beo na scoile a choimeád.

Miontuairiscí

Ba chóir na miontuairiscí den chruinniú roimhe sin a léamh amach go ginearálta ag tús an chruinnithe agus ba chóir aon athruithe aontaithe a dhéanamh dóibh. Ba chóir duit mar Chathaoirleach na miontuairiscí a shíniú. Níor chóir dréacht-mhiontuairiscí a chur amach.

Ba chóir do na miontuairiscí an tinreamh ar an gcruinniú a thairfead agus leithscéalta uatha siúd nach mbeidh ag freastail a nótaíl. Níor chóir sonraí ar na hábhair phlé ag cruinnithe boird a thairfead. Ina ionad sin, ba chóir cuntas a choinneáil ar na cinntí a glacadh agus na gníomhaíochtaí a rinneadh, gan aon sonraí ar leith de ché a bhí i bhfabhar nó in aghaidh aon chúrsa gníomhaíochta ar leith. Sa chás go bhfógraítear coinbhleacht leasa, ba chóir miontuairisc a thairfead, mar aon le neamhláithreach aon chomhalta d'aon chuid den chruinniú.

Is maoin an bhoird na miontuairiscí. Ba chóir iad a choimeád sa scoil agus iad a stóráil ar bhealach slán. Ba chóir miontuairiscí a chur ar fáil don phátrún/iontaobhaí agus don Roinn Oideachais ar iarratas. Tá samplaí de mhiontuairiscí le haghaidh cruinnithe ar fáil in Aguisín 8.

Is tairfead rúnda iad na mion-tuairiscithe de chinntí a rinneadh ag cruinniú agus níor chóir go mbeadh eolas breise ann faoi thuairimí chomhaltaí ar leith ar aon ábhar.

Comhfhreagras

Ní gá go mbeadh gach comhfhreagras léite ag cruinniú boird. Tá samplaí anseo thíos ar chineálacha comhfhreagrais ar chóir a mheas roimh ré:

Más rud é go bhfaightear litir ó dhlíodóir maidir le timpiste ar scoil, is féidir é a léamh don bhord, ach níor chóir é a fhreagairt gan comhairle. Má fhaigheann an bord litir ó dhlíodóir, ba chóir dul i dteagmháil le hárachóirí na scoile, a rachaidh i dteagmháil leat faoi fhreagra iomchuí, lena bhféadfadh comhairle dlí a bheith ag teastáil. Tá sé tábhachtach go ndéantar teagmháil le hárachóirí na scoile sula bhfaightear comhairle dlí.

Má fhaigheann an bord litir gan ainm, níor chóir é a léamh amach ag cruinniú boird. Má bhaineann sé le cosaint leanaí nó fadhb bhulaíochta, ba chóir duit nó do phríomhoide é a phlé, de réir cosaint leanaí ábhartha nó nósanna imeachta bulaíochta. Tabharfaidh CPSMA comhairle duit ar na nósanna imeachta iomchuí más gá.

Má fhaigheann an bord litir ghearáin ó thuismitheoir nó ó chomhalta foirne, ba chóir déileáil leis de réir na nósanna imeachta cearta don ghearán seo. Níor chóir sonraí faoin ngearán a roinnt leis an mbord ag an gcéim seo, cé go bhféadfaí comhaltaí boird a chur ar an eolas go bhfuarthas litir ghearáin agus go bpléifear leis de réir na nósanna imeachta gearáin iomchuí.

Uaireanta tugann thuismitheoir litir ghearáin do chomhaltaí boird ar leith le tabhairt d'aird an bhoird. Ba chóir do chomhaltaí boird aon litreacha den sórt sin a thabhairt duit, le plé de réir na nósanna imeachta gearáin cearta. Níor chóir don bhord na litreacha seo a léamh nó a phlé ar aon bhealach.

“Mar ainmní thuismitheora, ar an mbord bainistíochta, tugadh litir dom ó thuismitheoir a bhí inníoch go raibh bulaíocht déanta ar a leanbh. Nuair a d’ardaigh mé an t-ábhar ag cruinniú boird, mhínigh an Cathaoirleach go bhfuil nós imeachta céimnithe ag cathaoirleach chun plé le gearáin ó thuismitheoirí lena n-áirítear an thuismitheoir a labhairt leis an múinteoir ranga, ansin an príomhoide agus ar deireadh an Cathaoirleach.

Mhínigh an Cathaoirleach mar gheall ar na nósanna imeachta seo, nach léifí an litir seo don mbord agus go ngabhfadh sé i dteagmháil leis an thuismitheoir chun na chéad chéimeanna eile a mhíniú. Bhí áthas ar an thuismitheoir nuair a chuaigh an Cathaoirleach i dteagmháil leo”.

Tuarascáil airgeadais

Leagann an [Lámhleabhar Rialachais 2023-2027](#) amach ról agus freagrachtaí an chisteora. Ba chóir tuarascáil an chisteora a chur i láthair ag gach cruinniú boird. D’fhéadfadh na comhaltaí boird caiteachas suntasach a phlé nó caiteachas molta ar mhír ar leith. Cuirtear iarmhéideanna cuntais ar fáil anseo, mar aon le nuashonruithe deontais agus aon treoir ábhartha eile ó Aonad Seirbhísí Tacaíochta Airgeadais ([FSSU](#)).

Éilítear ar bhoird bhainistíochta a gcuid cuntas bliantúla a chur faoi bhráid an FSSU tríd a gcuntasóir scoile, a dheimhníonn na cuntais ar dtús agus ansin a chuirtear faoi bhráid an FSSU iad i bhFeabhra gach bliain. Ní mór na cuntais a chur faoi bhráid an phátrúin freisin.

Éilítear ar bhoird clárú mar charthanachtaí agus ní mór Rialaitheoir na gCarthanachtaí a nuashonrú, nuair a thagann athrú ar bhallraíocht an bhoird.

Cuir glaoch ar **01-6292462** nó seol ríomhphost ar info@cpsma.ie le do cheisteanna airgeadais.

Is féidir teagmháil dhíreach a dhéanamh le FSSU go díreach ar primary@fssu.ie nó ar **01-9104020**.

Tuarascáil an Phríomhoide

Is é seo an áit ina ndéanann an príomhoide tuarascáil ó lá go lá ar shaol agus ar fheidhmiú na scoile. Go ginearálta, ba chuid shubstainteach de chruinniú boird a bhí ann. Déanann an príomhoide tuairisc chuig an mbord ar réimse leathan fadhbanna a bhíonn ag athrú de réir an t-am den bhliain, lena n-áirítear rollaithe, imeachtaí scoile, béim ar churaclam, nuálaíochtaí, cumarsáidí le tuismitheoirí, féinmheastóireacht scoile, féilire scoile, beartais, forbairt ghairmiúil leanúnach don fhoireann, iarratais ar shaoire, oiliúint agus aon rud eile a thagann chun cinn ar chóir go mbeadh an bord ar an eolas faoi.

Tá sampla de Thuarascáil an Phríomhoide ar fáil in Aguisín 9.

Tuarascáil Mhaoirseachta um Chosaint Leanaí an Phríomhoide (CPOR)

Déanann [Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí na Roinne Oideachais \(Athbhreithnithe 2023\)](#) a fhoráil nach mór an Tuarascáil Mhaoirseachta um Chosaint Leanaí (CPOR) a chur i láthair don phríomhoide ag gach cruinniú aghaidh ar aghaidh den bhord bainistíochta. Déanann an tuarascáil seo an bord a nuashonrú ar líon na dtuarascálacha a rinneadh agus comhairle a fuarthas ón nGníomhaireacht um Leanaí agus an Teaghlach (Tusla), ón gcruinniú deireanach de chuid an bhoird. Déanann an príomhoide tuarascálacha ar bhulaíocht sa scoil freisin. D'fhéadfadh an doiciméadú a chur faoi bhráid an CPOR le hathbhreithniú don bhord, chun críocha na riachtanas tuairiscithe a mhaoirsiú mar atá leagtha amach sna nósanna imeachta thuas.

Beidh oiliúint um chosaint leanaí ar leith i gceist do bhoird. Faoi láthair, tá ceithre sheimineár gréasáin ag suíomh gréasáin CPSMA a bhaineann le nósanna imeachta um chosaint leanaí, a d'fhéadfadh cabhrú le do bhord. Is féidir teacht orthu ag www.cpsma.ie

Níor chóir riamh go mbeadh plé faoi líomhaintí nó ábhair inní um chosaint leanaí ag cruinniú boird. Sa chás go bhfuil líomhaintí de chosaint leanaí déanta in aghaidh comhalta foirne, déan teagmháil le CPSMA.

Plean/Beartais Scoile

Ba chóir don bhord tagairt a dhéanamh don cháipéis [Ag Breathnú Ar an Scoil Againne 2022](#) agus na tosaíochtaí á socrú don scoil gach bliain. Tá siad seo mar chuid bhunúsach den Phlean Scoile. Cinneann an bord na beartais atá riachtanach chun an Plean Scoile a chur i bhfeidhm. D'fhéadfá breathnú ar gach beartas mar chaibidil de leabhar atá mar Phlean Scoile.

Go hidéalach, ba chóir obair an bhoird a roinnt amach go cothrom i gcaitheamh na bliana. Tuarascáil Féinmheasúnaithe ón Roinn Oideachais: Tá Seicliosta Reachtaíochta agus Rialála ar fáil in Aguisín 10. Cabhróidh an méid sin leis an mbord bainistíochta a chuid freagrachtaí agus feidhmeanna ceannaireachta agus bainistíochta a dhéanamh, mar atá leagtha amach san Acht Oideachais 1998, i gcomhthéacs na scoile féin.

Fadhbanna Soláthar Foirne

Ní mór ceapacháin foirne a dhaingniú ag cruinniú an bhoird bhainistíochta. Baineann daingniú an bhoird le dearbhú obair an bhoird agallaimh sa phróiseas earcaíochta. Tá sé tábhachtach cuimhneamh go bhfuil faomhadh scríofa an phátrúin ag teastáil roimh cheapacháin mhúinteoireachta agus chúntóirí riachtanas speisialta.

Sláinte agus Sábháilteacht

Ba chóir Sláinte, Sábháilteacht agus Leas a choimeád ar an gclár oibre le haghaidh gach cruinniú.

Tuarascáil Chomhaontuithe

Sonraíonn an Lámhleabhar Rialachais 2023-2027 go mba chóir don bhord cinneadh a dhéanamh ag deireadh gach cruinniú boird ar an eolas a bheidh le nochtadh chuig an bpobal scoile agus ar an mbealach a dhéanfar an t-eolas a chur ar fáil. Cuirfidh an t-eolas seo bonn eolais faoin Tuarascáil Chomhaontuithe ag an gcruinniú boird.

Níor chóir aon eolas íogair nó rúnda a bheith mar chuid den tuarascáil seo. Ba chóir gach rud, seachas an méid atá sa Tuarascáil Chomhaontuithe, a bheith faoi rún go hiomlán don bhord agus d'fhéadfadh aon sárú ar an oibleagáid rúndachta sin fógra a fháil don Phátrún.

Ullmhaíonn go leor scoileanna nuachtlitir do thuismitheoirí, bunaithe ar thuarascáil an phríomhoide, a thugann sonraí ar an saol ó lá go lá ar scoil agus ar imeachtaí a bheidh ar siúl amach anseo. Féadfar an méid sin a sheoladh do thuismitheoirí agus/nó a fhoilsiú ar shuíomh gréasáin na scoile. Tugann an méid sin tacaíocht do chumarsáid níos fearr idir an scoil, na thuismitheoirí agus an pobal scoile níos leithne.

Leideanna chun cathaoirleacht a dhéanamh ar chruinnithe an bhoird

- Tosaigh agus críochnaigh gach cruinniú ar an am ceart.
- Ag tús gach cruinniú, cuir i gcuimhne do chomhaltaí faoi rúndacht agus aon choinbhleacht leasa a thagann chun cinn i ndáil le míreanna ar an gclár oibre.
- Léigh na miontuairiscí ón gcruinniú deireanach. Bíodh siad molta agus tacaíocht tugtha dóibh agus má ghlactar leo, sínigh iad mar chathaoirleach.
- Lean an clár oibre.
- Cinntigh go gcuirtear ceist ar gach comhalta boird faoina thuairim le linn an chruinnithe.
- Cinntigh go ndéantar ábhair a phlé go measúil leat, mar chathaoirleach.
- Díriú an plé ar an gcinneadh atá le déanamh. Má bhíonn gá le tuilleadh eolais, cuir siar an cinneadh go dtí go gcuirfead ar fáil é.
- Déan iarracht teacht ar chinntí trí chomhaontú. Bain úsáid as do vóta réitigh mar chathaoirleach nuair is gá agus sin amháin.
- Cuir i gcuimhne do chomhaltaí boird nuair a dhéantar cinneadh, gurb é cinneadh an bhoird é agus ba chóir tacú leis, in ainneoin na ndearcthaí de chomhaltaí ar leith.
- Cuir i gcuimhne do chomhaltaí boird nár chóir go mbeadh níos mó plé eatarthu faoi mhír ar an gclár oibre, seachas ag cruinniú boird.
- Bíodh sé mar aidhm agat atmaisféar séimh a chruthú ag cruinnithe boird, a chuireann ar chumas comhaltaí páirt iomlán a bheith acu in ábhair a phlé agus cinntí maithe a dhéanamh, ar mhaithe leis an scoil.

Aguisín

- Aguisín 1:** Sonraí Teagmhála Na Deoise
- Aguisín 2:** Úinéireacht Ar Ár N-Éiteas - Cén Chaoi A Bhfuil Ag Éirí Linn?
- Aguisín 3:** Samplaí De Phaidreacha Le Haghaidh Cruinnithe
- Aguisín 4:** An Sceideal A Bhaineann Le Scoil Chaitliceach
- Aguisín 5:** Aitheantas Chun Oideachas Reiligiúnach A Mhúineadh I Mbunscoil Chaitliceach
- Aguisín 6:** Seicliosta Do Chéimeanna Earcaíochta
- Aguisín 7:** Clár Oibre Samplach Le Haghaidh Cruinniú Boird
- Aguisín 8:** Miontuairiscí Samplach Le Haghaidh Cruinniú Boird
- Aguisín 9:** Tuarascáil Samplach An Phríomhoide Le Haghaidh Cruinniú Boird
- Aguisín 10:** Tuarascáil Ar Fhéinmheastóireacht Scoile Seicliosta Reachtaíochta Agus Rialála (Bunscoil)

Aguisín 1

Sonraí Teagmhála na Deoise

	Deoise	Sonraí Ríomhphoist
1	Achadh Conaire	mhenry@achonrydiocese.org
2	Ardach & Cluain Mhic Nóis	educationsec@ardaghdiocese.org
3	Ard Mhacha	armaghedu@gmail.com
4	An Caiseal & Imleach	frjohnokeefe@hotmail.com
5	Cluain Fearta	clonfertedsec@gmail.com
6	Clochar	cpsma@clogherparishes.ie
7	Cluain	educloyne@gmail.com
8	Corcaigh & An Ros	education@corkandross.org secretary@corkandross.org
9	Doire	pnd7889@gmail.com
10	Áth Cliath	declanlawlor@dublindiocese.ie
11	Ail Finn	christymchugh2@gmail.com
12	Fearna	fernsed@gmail.com
13	Gaillimh	education@galwaydiocese.ie
14	Ciarraí	nicholaflynn@dioceseofkerry.org
15	Cill Dara & Leithghlinn	Maeve.mahon@kandle.ie
16	Cill Ala	killalacpsma@gmail.com
17	Coill an Lao	gerkenny3@gmail.com
18	An Chill Mhór	edsec@kilmorediocese.ie
19	Luimneach	aoife.foley@limerickdiocese.org
20	An Mhí	education@dioceseofmeath.ie
21	Osraí	dermotryan@ossory.ie
22	Ráth Bhoth	aodhocean@gmail.com
23	Tuaim	education@tuamarchdiocese.org
24	Port Láirge & An Lios Mór	education@waterfordlismore.ie

Aguisín 2

Úinéireacht ar Ár nÉiteas - Cén chaoi a bhfuil ag éirí linn?

Cuireann an scoil Chaitliceach dínit, féinmheas agus forbairt iomlán gach duine chun cinn, atá déanta in íomhá Dé agus a bhfuil fíorghéan ag Dia dóibh.

Cuireann sí fáilte, léiríonn sí meas agus bíonn teagmháil aici le daoine le gach creideamh & seasamh maireachtála.

Roinnt réimsí le meas & le machnamh ag an mBord Bainistíochta a thacaíonn le héiteas Caitliceach na scoile	I bhfeidhm? • TÁ • UAIREANTA • NÍL	An Chéad Chéim Eile
Mar bhord, táimid muiníneach inár dtuiscint ar éiteas Caitliceach		
Bíonn fadhbanna a bhaineann le héiteas Caitliceach ár scoile le feiceáil go rialta ar an gclár oibre dár gcruinnithe don bhord bainistíochta		
Cuireann ráiteas misin ár scoile bonn eolais faoi obair an bhoird		
Tá Comhordaitheoir Oideachas Reiligiúnach i bhfeidhm, agus d'fhreastail sí/sé ar chruinniú boird		
Tá Beartas Oideachais Reiligiúnach ceadaithe/athbhreithnithe don scoil agus cuireadh ar ais chuig Oifig Oideachais na Deoise é		
Bíonn sceideal scoil Chaitliceach ar crochadh ar bhealach isteach na scoile		
Bíonn Spás Paidreoireachta le feiceáil san áit phoiblí agus bíonn Spás Paidreoireachta i ngach seomra ranga		
Cuirtear tús agus deireadh le Cruinnithe Boird/Cruinnithe Foirne/Cruinnithe Comhairle Tuismitheoirí/lá scoile/ranganna agus tionóil le paidir		
Fiosraíonn seisiún uair a chloig amháin de chuid Pháirc an Chrócaigh éiteas/clár oideachais reiligiúnach agus/nó curaclam/forbairt creidimh foirne ar bhonn bliantúil		
Cleachtais mhachnaimh atá mar bhunús go soiléir sa chreideamh		
Múintear an clár I nGrá Dé go rialta gach seachtain		

Some areas for consideration & reflection by the Board of Management supporting the Catholic Ethos of the school	In place? • YES • SOMETIMES • NO	Next Steps
Bíonn baint ag an bparóiste áitiúil agus ag aitheantas/stair áitiúil leis an scoil		
Tá na séasúir liotúirgeacha marcáilte		
Glacann an scoil páirt ghníomhach i gceiliúrtha liotúirgeacha e.g., Aifrinn, seirbhísí paidreoireachta, seirbhísí aithrí		
Tugann an scoil tacaíocht dóibh siúd i nganntanas le cúnamh ó ghníomhaireachtaí ar nós Trócaire, Leanaí ag cabhrú le Leanaí, Cumann Naomh Uinseann de Pól		
Déanann an scoil nasc gníomhach idir na Brait Ghlasa agus Laudato Si agus dúshlán na gCríostaithe cúram a thabhairt do chruthú an Domhain		
Faiqeann na leanaí Cóineartaithe an deis dul ar chúrsa spioradálta mar chuid dá n-ullmhúchán		
Déantar Seachtain na Scoileanna Caitliceacha a cheiliúradh ar scoil		
Bhain na múinteoirí leas as seisiúin inseirbhíse na deoise agus Oideachas Reiligiúnach, más rud é go gcuirtear ar fáil iad		
Bíonn cáilíocht aitheanta in Oideachas Reiligiúnach ag gach múinteoir (cosúil le Teastas i dTeagasc Críostaí nó ceann i Staidéir Reiligiúnach)		

Aguisín 3

Paidreacha Samplacha don Bhord Bainistíochta

A Spiorad Naomh, déan muid a spreagadh agus a athnuachan agus muid ag tabhairt faoi scoilbhliain nua. Cuir lasair inár samhlaíochta, líon muid leis an mian cur le saoil ár ndaltaí, agus cabhraigh linn a bheith buíoch as an bpribhléid a bheith páirteach i róil cheannaireachta san oideachas.

Amen.

Guímis,

A Dhia na gaoise agus na tuisceana, Treoraigh muid inár gcuid oibre i mbliana.

Seol chugainn an Spiorad Naomh chun muid a choimeád, a neartú agus a chothú agus muid ag iarraidh freastail ar ár scoil.

Trí Chríost ár dTiarna.

Amen.

A Thiarna, i gciúnas na hAidbhinte, ullmhóimid ár gcroíthe. Go spreaga do spiorad muid agus go gcorrófar muid inár gcinntí agus inár bplé ar fad le chéile.

Agus muid ag fanacht le teacht do mhic, guímis go mbeimid i gcosúlacht Chríost, go mbeidh ár smaointe, ár bhfocail, agus ár ngníomhartha mar ghlóire ar d'ainm.

Amen.

Paidir don Spiorad Naomh

Tar, a Spioraid Naoimh, líon croíthe do dhílse agus las tine do ghrá iontu.

Seol amach do Spiorad agus cruthófar iad, agus déanfaidh tú aghaidh an domhain a athnuachan.

Guímis.

A Dhé, a mhúin croíthe na bhfíréan le solas an Spioraid Naoimh, deonaigh go mbeimis sa Spiorad céanna fíorghlic agus bíodh lúcháir ort go deo ina choinsias.

Trí Chríost ár dTiarna.

Amen.

A Thiarna déan bealach do shíocháin dom
A Thiarna, déan bealach do shíocháin dom. Áit a bhfuil fuath, lig dom grá a thabhairt.

Áit a bhfuil cion, lig dom pardún a thabhairt.

Áit a bhfuil easaontas, lig dom aontas a thabhairt.

I gcás ina bhfuil earráid, lig dom a thabhairt ar an fhírinne. Sa chás go bhfuil amhras, lig dom creideamh a thabhairt.

Áit a bhfuil éadóchas, lig dom dóchas a thabhairt.

Áit a bhfuil dorchadas, lig dom do sholas a thabhairt.

Áit a bhfuil brón, lig dom áthas a thabhairt.

A Mháistir, ná déanaimse oiread a lorg a bheith sásta maidir le consól, a thuiscint, a thuiscint, a ghrá mar a ghrá,

óir is le tabhairt a gheobhas duine, Is i féin-dearmad a fhaigheann duine,

is le pardún a thugtar do dhuine,

is le linn an bháis a ardaítear duine chun na beatha síoraí.

Cíochchlár Naomh Pádraig

Críost liom,

Críost romham,

Críost i mo dhiaidh,

Críost ionam, Críost

thíos fúm,

Críost os mo chionn,

Críost ar mo dheis,

Críost ar mo chléibh,

Críost nuair a luigh mé síos,

Críost nuair a shuíim síos,

Críost nuair a éirighim,

Críost i gcroílár gach fir a cheapann mé, Críost i

mbéal gach duine a labhraíonn fúm, Críost i

ngach súil a fheiceann mé,

Críost i ngach cluas a éisteann liom.

A Thiarna Íosa, treoraigh muid chun cabhrú lenár ndaltaí an acmhainn a fhorbairt chun cruth a chur ar ár saoil de réir na luachanna daonna is airde, le bheith ar do shuaimhneas leat agus chun ár ndomhan agus an chruinne a dhéanamh níos fearr tríd á saoil. Déanfaimid an phaidir seo trí Chríost ár dTiarna.

Amen.

Féach ar **CEP Acmhainn paidreacha do Bhoird Bhainistíochta** le do thoil chun breis paidreacha, léamha agus machnaimh a fháil ar féidir a úsáid ag cruinniú boird.

Aguisín 4

An Sceideal a bhaineann le Scoil Chaitliceach

Tá scoil Chaitliceach Rómhánach (a bunaíodh i gcomhar leis an Aire) dírithe ar an bhforbairt iomlán agus shuaimhneach de gach gné den dalta: intleachtacht, fisiceach, cultúrtha, morálta agus spioradálta, lena n-áirítear caidreamh beo le Dia agus le daoine eile.

Tá an scoil bunaithe ar fhealsúnacht saoil a spreagann agus a chuireann creideamh i nDia agus sa saol, bás agus aiséirí Íosa Críost chun cinn.

Cuireann an scoil Chaitliceach oideachas reiligiúnach ar fáil do dhaltaí de réir na dteagasc, na gcleachtas agus na dtraidisiún den Eaglais Chaitliceach Rómhánach agus cuireann sé bunú na ndaltaí sa Chreideamh Caitliceach chun cinn.

Aguisín 5

Aitheantas chun Oideachas Reiligiúnach a mhúineadh i mBunscoil Chaitliceach

Réamhrá

Tugann na cláir éagsúla in Oideachas Reiligiúnach Caitliceach agus Staidéir Reiligiúnacha a chuireann líon coláistí agus ollscoileanna ar fáil agus atá aitheanta ag Comhdháil Easpagóideach na hÉireann múinteoirí réamhsheirbhíse agus cáilithe buneolas agus scileanna bunúsacha chun an creideamh Caitliceach a chur ar fáil do leanaí sna bunscoileanna. Cuireann na cláir seo ar chumas múinteoirí agus scoileanna dul i ngleic le deiseanna agus dúshláin spioradálta, sóisialta, morálta, pearsanta agus reiligiúnacha atá os comhair daltaí in Éirinn chomhaimseartha. (Féach Aitheantas chun Oideachas Reiligiúnach a mhúineadh i mBunscoil Chaitliceach ar oileán na hÉireann, Comhdháil Easpag na hÉireann, 2011).

Ba chóir do bhunscoileanna Caitliceacha múinteoirí a fhostú lena bhfuil cáilíocht aitheanta acu chun Oideachas Reiligiúnach a mhúineadh i mBunscoil Chaitliceach. Tá na riachtanais leagtha amach anseo thíos éifeachtach ó Mheán Fómhair 2011 ar aghaidh, gan chlaontacht dóibh siúd atá cáilithe mar mhúinteoirí bunscoile roimh an dáta in aon cheann de na hionaid faofa. Ba chóir do phríomhoidí, Boird Bhainistíochta, boird roghnúcháin agus measúnóirí neamhspleácha an cúnamh a lorg ó Rúnaí Oideachais na Deoise áitiúil, i gcomhar le Cumann Bainistíochta na mBunscoileanna Caitliceacha (CPSMA), chun an cháipéis beartais IEC tábhachtach seo a chur i bhfeidhm.

Critéir agus Treoiríníte a bhaineann leis an Soláthar ar Dhámhachtainí a Éilítear chun Oideachas Reiligiúnach a mhúineadh i mBunscoileanna Caitliceacha

A: Cáilíochtaí Fochéimithe

Chun múinteoir a bhfuil céim oideachais múinteora tosaigh acu a aithint le múineadh i scoil Chaitliceach ba chóir go mbeadh céad fiche uair theagmhála acu i réimse Oideachas Reiligiúnach, le Fiosrúchán ar Oideachas Reiligiúnach Caitliceach agus Staidéir Reiligiúnach nó Léann Diagachta san áireamh acu. Tá na réimsí staidéir ar leith in Oideachas Reiligiúnach agus an Léann Diagachta leagtha amach go sonrath i gcáipéis Chomhdháil na nEaspag.

B: Cáilíochtaí Iarchéimithe

Chun mic léinn iarchéime a aithint le múineadh i scoil Chaitliceach in Éirinn ba chóir go mbeadh caoga uair theagmhála acu i réimse Oideachas Reiligiúnach, le Fiosrúchán ar Oideachas Reiligiúnach Caitliceach agus Staidéir Reiligiúnach nó Léann Diagachta san áireamh acu. Arís, tá na réimsí staidéir ar leith leagtha amach go sonrath i gcáipéis Chomhdháil na nEaspag.

Cáilíochtaí Faofa

Aithníonn an Chomhairle Chaitlicéise na soláthraithe seo a leanas den chlár in Oideachas Reiligiúnach/Staidéir Reiligiúnach, nó a chomhionann, mar atá sonrathithe thuas:

Institiúid Oideachais Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath (Campas Naomh Pádraig)

- Teastas i Staidéir Reiligiúnacha (CRS) i gcomhar le hOideachas Reiligiúnach Caitliceach sa B.Oid.
- Teastas i Staidéir Reiligiúnacha i gcomhar le hOideachas Reiligiúnach Caitliceach sa Mháistreacht Ghairmiúil san Oideachas
- Teastas sa Teagasc Críostaí (páirt-aimseartha)

Coláiste Froebel/Coláiste Phádraig, Maigh Nuad

- Teastas in Oideachas Reiligiúnach Caitliceach agus Staidéir sa Léann Diagachta mar chuid de B.Oid.
- Teastas Iarchéimithe in Oideachas Reiligiúnach Caitliceach agus Staidéir sa Léann Diagachta mar chuid de Mháistreacht Ghairmiúil san Oideachas

Coláiste Hibernia

- Teastas mar chuid de Mháistreacht Ghairmiúil san Oideachas

Institiúid Oideachais Marino

- An Cúrsa Teastais mar chuid den B.Ed.
- An Cúrsa Teastais mar chuid den Mháistreacht Ghairmiúil san Oideachas

Coláiste Oideachais Mhuire gan Smál

- Teastas i Staidéir Reiligiúnacha i gcomhar leis an B.Oid.
- Cáilíocht chun Oideachas Reiligiúnach Caitliceach a theagasc mar chuid de Mháistreacht Ghairmiúil san Oideachas (PME)
- Teastas i dTeagasc Críostaí (Clár Céime)

Coláiste San Aingeal, Sligeach

- Teastas i dTeagasc Críostaí Bunscoile (Páirt-aimseartha)

Coláiste Ollscoile Naomh Muire, Béal Feirste

- Teastas mar chuid de B.Oid. Bunscoile
- Teastas mar chuid de Theastas Ginearálta Iarchéime Oideachais (Cáilíocht Iarchéime)

Ollscoil Chúil Raithin

- Teastas i dTeagasc Críostaí

Aguisín

Cáilíocht bhreise chun cur ar chumas múinteoirí atá cáilithe i Sasana agus sa Bhreatain Bheag, a bhfuil Teastas Caitliceach acu i Staidéir Reiligiúnacha (CCRS), chun é a mhúineadh i mbunscoileanna Caitliceacha ar oileán na hÉireann.

Tá sé mar aidhm ag an aguisín seo an chaoi a léiriú le múinteoirí atá cáilithe i Sasana agus sa Bhreatain Bheag, a bhfuil Teastas Caitliceach acu i Staidéir Reiligiúnacha (CCRS), iad a chur ar a gcumas cáilíocht bhreise a fháil chun é a mhúineadh i mbunscoileanna Caitliceacha ar oileán na hÉireann. Chun liosta a fháil de sholáthraithe aitheanta den Teastas Caitliceach i Staidéir Reiligiúnacha, féach ar <http://www.brs-ccrs.org.uk/index.php>

Glacann an Chomhairle Caiticeasma go gclúdaíonn an CCRS an méid a theastaíonn maidir le riachtanais diagachta dóibh siúd ar mian leo Oideachas Reiligiúnach a theagasc sna Bunscoileanna Caitliceacha. Maidir leo siúd a mbeidh cáilíocht acu Oideachas Reiligiúnach a mhúineadh sna scoileanna Caitliceacha ar oileán na hÉireann ní mór dóibh a bheith eolach ar chomhthéacs, modheolaíocht agus curaclam na hÉireann. Comhlíonann an Teastas Caitliceach i Staidéir Reiligiúnacha (Breise) a chuireann Campas Naomh Pádraig, Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath an gné seo den riachtanas cáilíochta ar fáil.

Aguisín 6

Seicliosta de céimeanna earcaíochta

Seicliosta CPSMA de na céimeanna sa phróiseas earcaíochta do mhúinteoirí

1. Deimhniú cibé an bhfuil folúntas sa scoil tríd an méid seo a fhreagairt:
 - An bhfuil múinteoir i dteideal conradh tréimhse éiginnte (CID) i mo scoil? **Tá/Níl**
 - An bhfuil painéal ath-implonaithe a bheadh ábhartha don fholúntas seo? **Tá/Níl**
 - An ndeachaigh mé i dteagmháil le Rúnaí Oideachais na Deoise faoin bhfolúntas seo? **Chuaigh/Ní dheachaigh**

Más rud é go bhfuair tú trí fhreagra **gorma** ar na ceisteanna thuas, is féidir leat leanúint ar aghaidh leis an seicliosta seo. Murach sin, déan teagmháil le CPSMA nó do Rúnaí Deoise chun é a phlé.

2. Cinntigh go ndeachaigh tú i dteagmháil le hOifig na Deoise chun comhairle a chur orthu faoin bhfolúntas, is cuma faoin gcaoi a tháinig an folúntas.
3. Leag an fógra ceart de réir Alt 7 de Chaibidil 2 de **Chiorclán 0044/2019**.
4. Déan teagmháil leis an bpátrún chun measúnóir neamhspleách a cheapadh don bhord agallaimh.
5. Eagraigh cruinniú den bhord agallaimh chun an chritéir a shocrú, cinneadh a dhéanamh ar cheisteanna agallaimh agus gearrliosta a dhéanamh d'iarratais.
6. Eisigh iarratasóirí le cuiridh chuig agallaimh, le 7 lá fógra agus bíodh cóipeanna den chritéir agallaimh san áireamh agus **Sceideal de Scoil Chaitliceach**.
7. Cuir agallamh ar iarratasóirí feiliúnacha, marcáil iad agus cuir in ord tosaíochta iad agus taifead na torthaí.
8. Seiceáil na tagairtí don iarratasóir is airde céimiúla agus cuir an tuarascáil den bhord agallaimh faoi bhráid an bhoird bhainistíochta.

9. Bíodh cruinniú an bhoird bhainistíochta agat chun rogha an bhoird agallaimh a dhaingniú.
10. Faigh faomhadh scríofa roimh ré ón bpátrún le haghaidh ceapachán an iarrthóra rathúil.
11. Eisigh litir tairisceana chuig an t-iarratasóir rathúil a luaithe agus a cheadaigh an bord agus an pátrún an ceapachán. Tá litreacha tairisceana ar fáil ar www.cpsma.ie
12. Seiceáil stádas grinnfhiosrúcháin an mhúinteora tríd an gComhairle Mhúinteoireachta agus folláine leighis an mhúinteora trí Medmark. Deimhnigh cáilíochtaí an iarratasóra rathúil.
13. Nuair
 - a. a bheas an litir tairisceana glactha i scríbhinn
 - b. an stádas grinnfhiosrúcháin agus folláine leighis dearbhaithe
 - c. go bhfuil cáilíochtaí an iarratasóra deimhnitheba chóir conarthaí a eisiúint do mhúinteoirí ar théarma seasta. Tá siad siúd ar fáil ar www.cpsma.ie. Tabhair faoi deara, le do thoil, nach bhfuil aon chonradh aontaithe do mhúinteoir buan, ach is leor **Litir Tairisceana do Mhúinteoir Buan** de chuid CPSMA dá dtagraítear i bpointe 11 thuas maidir leis seo. Ba chóir don chathaoirleach litreacha tairisceana agus conarthaí a eisiúint agus don mhúinteoir rathúil é a shíniú sula nglacann siad lena bpost sa scoil.
14. Cuir comhairle ar an Roinn Oideachais faoin gceapachán, ag úsáid Foirm Ceapacháin do Mhúinteoirí Bunscoile (PTAF) do cheapacháin bhuana agus ar chonradh seasta nó tríd an gCóras Éilimh ar Líne (OLCS) do cheapacháin ionadaithe.
15. Is féidir iarratasóirí neamh-rathúla a chur ar an eolas ansin gur líonadh an post.

Tá comhairle agus treoir mionsonraithe maidir le hearcú múinteoirí ar fáil sa roinn ceapacháin de shuíomh gréasáin CPSMA www.cpsma.ie. Déan teagmháil le do thoil chuig CPSMA ar 01-6292462 nó seol ríomhphoist chuig info@cpsma.ie agus tabharfaidh ár gcomhairleoirí oideachais treoir duit tríd an bpróiseas earcaíochta ábhartha.

Aguisín 7

Clár Oibre Samplach le haghaidh Cruinniú Boird

Oscailt - paidir/machnamh

- Sonraí faoi bháis etc. anseo.

Tinreamh agus leithscéalta

Miontuairiscí

- Dréachtaithe ag an rúnaí
- Rúnda dóibh siúd amháin a bheidh ag freastail ar an gcruinniú/na cruinnithe Ba
- chóir go mbeadh rochtain ag an bPátrún & an Roinn Oideachais orthu Cinntí
- taifeadta agus léite go comhaltaí boird
- Aontaithe agus sínithe ag cathaoirleach

Ábhair a d'éirigh as na Miontuairiscí

- Deis ceisteanna agus soiléirithe a dhéanamh maidir le miontuairiscí

Comhfhreagras

- Ba chóir comhfhreagras ábhartha a thabhairt d'aird an bhoird.
- Ciorcláin, nuachtlitreacha etc.

Úinéireacht ar Ár nÉiteas

(Mar mhír ar leith ar chlár oibre nó san áireamh i dTuarascáil an Phríomhoide)

- Imeachtaí Reiligiúnaigh/Féilire Liotúirgeach/Tionóil Ullmhúchán
- sacraiminte agus ceiliúradh
- Beartas Oideachas Reiligiúnach “An
- clár I **nGrá Dé**”
- Seicliosta CPSMA agus Físeán ‘Úinéireacht ar Ár nÉiteas - Cén chaoi a bhfuil ag éirí linn?’
- Rannpháirtíocht le himeachtaí na Deoise (e.g., Seachtain na Scoileanna Caitliceacha)

Airgeadas

- Tuarascáil an chisteora ag gach cruinniú (Féach an Lámhleabhar Rialachais agus www.fssu.ie le haghaidh treoracha)

Tuarascálacha an Phríomhoide

- Tuarascáil an Phríomhoide (Féach sampla, Aguisín 9)
- Tuarascáil Mhaoirseachta um Chosaint Leanaí an Phríomhoide

Tuarascálacha ó Fhochoistí/Oifigigh na mBord Bainistíochta

- Sábháilteacht, cothabháil, airgeadas, foirgnimh, cumann tuismitheoirí etc.

Sláinte agus Sábháilteacht

- Ba chóir go mbeadh sé seo mar mhír ar gach cruinniú boird.

Aon ghnó eile

- Tá an mhír seo ann chun ligean do mhíreanna a d'fhéadfadh teacht chun cinn níos túisce sa chruinniú agus níl sé le húsáid mar réamhrá ar mhíreanna nua ag an gcruinniú. Is féidir míreanna nua a thagann chun cinn ag cruinniú, más cuí, a mheas do chlár oibre an chéad chruinniú bord bainistíochta eile.

Tuarascáil Chomhaontuithe le tabhairt faoi deara

- Ba chóir bailchríoch a chur ar an tuarascáil chomhaontuithe do thuismitheoirí, d'fhoireann agus an pobal níos leithne sula gcuirtear an cruinniú i gcrích. Ba chóir do chomhaltaí boird aontú ar an mbealach ina gcuirtear an tuarascáil seo in iúl.
 - Ba chóir don tuarascáil seo na cinntí ábhartha nó beartais a daingníodh a thaifead. Níor chóir an méid a bhíonn le rá ag comhaltaí ar leith nó a vóta ar son/in aghaidh ábhar a thaifead.
- Ba chóir cuir i gcúimhne do chomhaltaí faoi rúndacht ábhar seachas mar atá sa Tuarascáil Chomhaontuithe.

An Chéad Chruinniú Eile

- Dáta/am

Aguisín 8

Miontuairiscí Samplach le haghaidh Cruinniú Boird

Miontuairiscí ó Chruinnithe Bhord Bainistíochta (Ainm na Scoile) ar LL/MM/BBBB

Ionad	
Lucht Freastail	<i>Names in full</i>
Leithscéalta	<i>Names in full</i>

Mír ar an gClár Oibre	CINNEADH / GNÍOMH	Ag
Oscailt - Paidir/Machnamh		Cathaoirleach
Miontuairiscí ón gcruinniú roimhe sin	Miontuairiscí molta ag: Miontuairiscí (túslitreacha) molta an dara huair ag: Miontuairiscí (túslitreacha) glactha agus sínithe	Cathaoirleach
Ábhair a d'éirigh as na Miontuairiscí	Mionchur síos le bheith san áireamh. Mura bhfuil aon ábhar ag teacht chun cinn, taifead "níl"	
Comhfhreagras	Liosta de Chomhfhreagras ceangailte. [Tabhair do d'aire: Beidh aon mhír comhfhreagrais a bhfuil plé ag teastáil mar liosta ar leith mar mhír ar an gClár Oibre]	Cathaoirleach
Airgeadas	Tuarascáil an Chisteora curtha i láthair agus tá Cóip glactha ceangailte. Dearbhú gur cuireadh na Cuntais bhliantúla faoi bhráid an FSSU. Tabhair do d'aire Treoirínte Airgeadais atá eisithe ag an FSSU.	Cisteoir
Tuarascáil an Phríomhoide	Tuarascáil an Phríomhoide curtha i láthair agus glactha. Cóip ceangailte.	Príomhoide
Tuarascáil Maoirseachta um Chosaint Leanaí an Phríomhoide	Is féidir an tuarascáil seo a iarcheangailt ar leithligh. (<i>Teimpléad E na Roinne Oideachais</i> molta). Mar a chéile tá liosta de cháipéisí riachtanacha le hiarcheangailt ar leithligh (<i>Teimpléad F na Roinne Oideachais</i> molta). Más rud é go bhfuil na teimpléid iarcheangailte, ba chóir do na miontuairiscí an fhír sin a lua. NB: Ní luafaidh na miontuairiscí aon fhostaí, aon leanbh nó páirtí eile dá dtagraítear sa doiciméad ach coimeádfaidh sé taifead trí thagairt den chód uathúil nó sraithuimhir a sannann an teagmhálaí ainmnithe don chás/páirtithe lena mbaineann.	Príomhoide
Éiteas	Chinn an Bord go gcrochfar cóip le fráma de 'Sceideal de Scoil Chaitliceach' go feiceálach i halla iontrála na scoile (in aice le hoifig an rúnaí) agus go gcuirfear le suíomh gréasáin na scoile faoin roinn 'Maidir lenár Scoil'.	
Féinmheastóireacht Scoile	Plean SSE glactha ag an mbord don scoilbhliain reatha	Gach Comhalta Foirne
Iarratasóir Cúntóir Riachtanais Speisialta rathúil a Cheadú	Tuarascáil an Bhoird Agallaimh curtha faoi bhráid. Ceapachán (Ainm an Iarrthóra) ceadaithe. Cead an Phátrúin le fáil ag Cathaoirleach roimh thairiscint.	Cathaoirleach
*Iarratas ar thaithí oibre don Idirbhliain	Dhá iarratas faighte. Cinneadh curtha siar go dtí go mbeidh riachtanais ghrinnfhiosrúcháin soiléirithe.	Príomhoide chun an scéal a leanúint
* Iarratas ar an scoil a ghlacadh ar cíós le haghaidh Campa Samhraidh	Níor glacadh cinneadh ag cruinniú. Ag fanacht ar thoradh iarratais ar Scéim Oibreacha an tSamhraidh.	Príomhoide le nuashonrú a fháil thar ceann an Chathaoirleach

* Iarratas ar Phostroinnt - beirt mhúinteoirí bhuana	Soláthar na Scéime um Phostroinnt leagtha amach. Iarratais bronnta. Cinneadh le cur in iúl don bheirt mhúinteoirí i scríbhinn.	Príomhoide le comhfhreagras a dhéanamh thar ceann an Chathaoirligh
Athbheithniú ar Bheartas Iontrála	Beartas leasuithe chun na Codanna d'Acht Scoile um Iontrálacha 2018 a cuireadh tús leo. Beartas nuashonraithe atá daingnithe ag Bord.	Cathaoirleach
Gníomhaíochtaí Chumann na dTuismitheoirí	Sceideal de ghníomhaíochtaí Chumann na dTuismitheoirí pléite, fáiltithe agus ceadaithe ag Bord.	Ainmní Tuismitheora chun athsheachadadh do Chumann na dTuismitheoirí
Tuarascáil Chomhaontuithe	Míreanna le cur san áireamh aontaithe. Le dréachtú ag Príomhoide agus Cathaoirleach & le postáil ar shuíomh gréasáin.	Ainmní Múinteora le huaslódáil
Dáta an chéad chruinniú eile	LL/MM/BBBB - Ionad - Am	

Teimpléad Bán le haghaidh Miontuairiscí de Chruinniú Boird

Miontuairiscí ó Chruinnithe Bhord Bainistíochta (Ainm na Scoile) ar LL/MM/BBBB

Ionad	
Lucht Freastail	
Leithscéalta	

Mír ar an gClár Oibre	CINNEADH / GNÍOMH	Ag
Oscailt - Paidir/Machnamh		
Miontuairiscí ón gcruinniú roimhe sin		Cathairleach
Ábhair a d'éirigh as na Miontuairiscí		
Comhfhreagras		Cathairleach
Airgeadas		Cisteoir
Tuarascáil an Phríomhoide		Príomhoide
Tuarascáil Mhaoirseachta um Chosaint Leanáí an Phríomhoide		Príomhoide
Éiteas		
Tuarascáil Chomhaontuithe		
Dáta an chéad chruinniú eile	LL/MM/BBBB – Ionad - Am	

Aguisín 9

Tuarascáil Shamplach an Phríomhoide

Ábhair inmí suntasacha a bhaineann le saol & le feidhm na scoile

- Cosaint Leanaí (tuarascáil mhaoirseachta ar leith) (Féach Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí (Athbhreithnithe 2023) agus Ciorclán 0036/2023)
- Próiseas Féinmheasúnaithe Scoile (Féach Féinmheasúnaithe Scoile: An Chéad Chéim Eile Meán Fómhair 2022 - Meitheamh 2026 & Ciorclán 0056/2022 & Beartais le daingniú)
- Tuarascáil um Chóras Éilimh ar Líne
- Tuarascáil ar eachtraí bulaíochta (Féach Nósanna Imeachta Frithbhulaíochta na Roinne Oideachais do Bhunscoileanna agus d'Iar-Bhunscoileanna (Nuashonraithe 2022) & Cinéaltas: Plean Gníomhaíochta ar Bhulaíocht (Nollaig 2022))
- Clárúchán/Cead Isteach
- Ceannaireacht agus Bainistíocht - ról, freagrachtaí, ceapacháin etc.
- Neamhláithreachtaí daltaí - an tAcht Oideachais (Leas) - Tusla
- Laethanta saoire agus laethanta dúnta (Féach Ciorclán 0072/2022 a chlúdaíonn 23/24, 24/25 & 25/26)
- Éiteas Imeachtaí Reiligiúnaigh/Féilire Liotúirgeach/Tionóil Riachtanais
- Speisialta
- Riachtanais Acmhainní.
- Deisiúcháin / Mionoibreacha
- Sláinte agus Sábháilteacht Turais
- Scoile
- Aistriú go hiar-bhunscoil
- Cuairteoirí/Aoichainteoirí
- Fadhbanna maidir le leithdháileadh foirne
- Maoirseacht
- Cruinnithe tuismitheoirí múinteoirí (Féach Ciorclán 14/04) Cáipéisí
- beartais
- Reachtaíocht agus/nó ciorcláin le gairid
- Oiliúint/forbairt ghairmiúil/inseirbhíse Caidrimh
- Phoiblí
- Pleanáil chun tosaigh
- Ábhair eile

Aguisín 10

Tuarascáil ar Fhéinmheastóireacht Scoile: Seicliosta Reachtaíochta agus Rialála (Bunscoil)

Tá an Seicliosta seo don Bhord Bainistíochta foilsithe ag an An Roinn Oideachais.

Aguisín ar Thuarascáil ar Fhéinmheastóireacht Scoile: seicliosta reachtaíochta agus rialála (Bunscoil) Ní seicliosta uileghabhálach é seo. Tá sé beartaithe go gcabhróidh an méid sin leis an mbord bainistíochta a chuid freagrachtaí agus feidhmeanna ceannaireachta agus bainistíochta a dhéanamh, mar atá leagtha amach san Acht Oideachais (1998), agus i gcomhthéacs na scoile féin. Beidh eolas fógair ar an seicliosta comhlánaithe agus ba chóir déileáil leis mar ábhar rúnda.

Ceist	Reachtaíocht, riail nó ciorclán ábhartha	An bhfuil an scoil ag teacht le riachtanais na reachtaíochta, na rialach nó an chiorcláin ábhartha?	Mura bhfuil, léirigh gnéithe a bheidh le forbairt
Am ar scoil - Faid na scoilbhliana - 183 lá ar a laghad - Faid an lá scoile - 4 uair 40 nóiméad (na naíonáin); 5 uair 40 nóiméad (rang a 1-6)	Ciorclán 0011/1995	Scoilbhliain Tá Níl Lá Scoile Tá Níl	
Caighdeánú na scoilbhliana	Ciorclán 0005/2020	Tá Níl	
Rollú bhailiú na ndaltaí	Alt 9(1), 15(2) agus 23 Acht Oideachas 1998 Ailt 20 agus 21, Acht Oideachais (Leas) 2000 Rialacha 55, 64, 108 agus 123, Rialacha do Scoileanna Náisiúnta Ciorclán 0024/2002	Tá Níl	
An bealach ina gcoimeádann scoileanna taifid chláráithe agus tinrimh tar éis Bunachar Sonraí Ar Líne na mBunscoileanna (POD) a thabhairt isteach	Bunachar Sonraí ar Líne na mBunscoileanna - Ciorclán 0025/2015, Nuashonrú - Ciorclán 0033/2015	Tá Níl	
Daltaí ag tabhairt faoi bhliain scoile an athuair	Riail 64 Rialacha do Scoileanna Náisiúnta Ciorclán 0011/2001 Ciorclán 0032/2003	Tá Níl	
Tuairisceáin bhliantúla ar Thinreamh go Tusla: An Ghníomhaireacht um Leanaí agus an Teaghlach	An tAcht Leasa Shóisialaigh 2000	Tá Níl	
Plean scoile a fhorbairt	Alt 21, An tAcht Oideachais 1998	Tá Níl	
Rannpháirtíocht le próiseas SSE	Ciorclán 0039/2016	Tá Níl	

Ceist	Reachtaíocht, rial nó ciorclán ábhartha	An bhfuil an scoil ag teacht le riachtanais na reachtaíochta, na rialach nó an chiorclán ábhartha?	Mura bhfuil, léirigh gnéithe a bheidh le forbairt
In am do litearthacht agus uimhearthacht	Ciorclán 0056/11, Ciorclán 0066/2011, Ciorclán 0018/2012	Tá Níl	
Triail chaighdeánaithe agus Sonraí a chur ar ais a Riaradh	Ciorcláin 0056/2011, 0018/2012, 0045/2014, 0027/2015, 0034/2016 agus 0038/2017	Tá Níl	
Curacclam Bunteanga	Ciorclán 0061/2015 Ciorclán 0045/2019	Tá Níl	
Díolúine ón nGaeilge	Ciorclán 0052/2019	Tá Níl	
Imlonnú Múinteoirí	Socrúithe soláthar foirne don scoilbhliain Ciorclán 0019/2019 Múnla Leithdháileadh Múinteoireachta Oideachas Speisialta Ciorclán 0013/2017	Tá Níl	
Poist Freagrachta	Ciorclán 0044/2019 – Earcaíocht/Ardú Céime agus Ceannaireacht do Mhúinteoirí Cláraithe i mBunscoileanna Aitheanta	Tá Níl	
Sinsearachta múinteoirí bunscoile	Ciorclán 0044/2019	Tá Níl	
Tráth scaoilte do Phríomhoidí i mBunscoileanna	Ciorclán 0020/2019	Tá Níl	
Comhaontú náisiúnta a chur i bhfeidhm maidir le riachtanas ama breise	Ciorclán 0008/2011 Ciorclán 0052/14	Tá Níl	
Straitéis Dhigiteach agus Scéim Deontais do Bhonneagar TFC	Ciorcláin 0001/2017 agus 0011/2018 Plean Foghlama Digiteach Creat Foghlama Digiteach a úsáid	Tá Níl Tá Níl Tá Níl	
Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí a Chur i bhfeidhm 2017	Ciorcláin 0081/2017 Déan taifead ar na nithe seo a leanas le do thoil maidir le cosaint leanaí mar a tuairiscíodh chuig an mbord Tuarascáil Mhaoirseachta um Chosaint Leanaí curtha i láthair ag gach cruinniú boird Líon na dtuarascálacha a chuir teagmhálaí ainmnithe chuig Tusla agus a tuairiscíodh chuig an mbord Líon na gcásanna inar lorg teagmhálaí ainmnithe comhairle ó Tusla agus mar t horadh ar an gcomhairle seo, nár cuireadh tuairisc ar aghaidh Líon na gcásanna ina ndearna duine faoi shainordú seachas teagmhálaí ainmnithe tuairisc chuig Tusla agus a chuir teagmhálaí ainmnithe ar an eolas	Tá Níl	

Ceist	Reachtaíocht, riail nó ciorclán ábhartha	An bhfuil an scoil ag teacht le riachtanais na reachtaíochta, na rialach nó an chiorclán ábhartha?	Mura bhfuil, léirigh gnéithe a bheidh le forbairt										
Riachtanais ghrinnfhiosrúcháin a chur i bhfeidhm	An tAcht um an mBiúró Náisiúnta Grinnfhiosrúcháin 2012 (Leanaí agus Daoine Soghonta) Ciorclán 0026/2015 Ciorclán 0016/2017 (Riachtanais reachtúla do ghrinnfhiosrúcháin siarghabhálacha) Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí 2017	Tá Níl											
Nós imeachta gearáin a chur i bhfeidhm de réir mar is cuí	<p>Nósanna Imeachta Gearáin, Alt 28 An tAcht Oideachais Déan taifead ar na nithe seo a leanas le do thoil maidir le gearáin</p> <table border="1" data-bbox="449 602 975 743"> <tr> <td>Líon na ngearán tuismitheora foirmeálta a fuarthas</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Líon na ngearán foirmeálta a próiseáladh</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Líon na ngearán foirmeálta nár próiseáladh go hiomlán ag deireadh na scoilbhliana</td> <td></td> </tr> </table>	Líon na ngearán tuismitheora foirmeálta a fuarthas		Líon na ngearán foirmeálta a próiseáladh		Líon na ngearán foirmeálta nár próiseáladh go hiomlán ag deireadh na scoilbhliana		Tá Níl					
Líon na ngearán tuismitheora foirmeálta a fuarthas													
Líon na ngearán foirmeálta a próiseáladh													
Líon na ngearán foirmeálta nár próiseáladh go hiomlán ag deireadh na scoilbhliana													
Diúltú clárú	<p>Alt 29, An tAcht Oideachais 1998 Coimeád taifead ar eolas le do thoil maidir le hachomhairc a glacadh de réir Alt 29 in aghaidh na scoile le linn na scoilbhliana seo</p> <table border="1" data-bbox="449 872 975 1060"> <tr> <td>Líon na gcásanna d'alt 29 a glacadh in aghaidh na scoile</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Líon na gcásanna a próiseáladh ar chéim neamhfoirmiúil</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Líon na gcásanna a éistíodh</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Líon na gcásanna a seasadh le</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Líon na n-achomharc a caitheadh amach</td> <td></td> </tr> </table>	Líon na gcásanna d'alt 29 a glacadh in aghaidh na scoile		Líon na gcásanna a próiseáladh ar chéim neamhfoirmiúil		Líon na gcásanna a éistíodh		Líon na gcásanna a seasadh le		Líon na n-achomharc a caitheadh amach		Tá Níl	
Líon na gcásanna d'alt 29 a glacadh in aghaidh na scoile													
Líon na gcásanna a próiseáladh ar chéim neamhfoirmiúil													
Líon na gcásanna a éistíodh													
Líon na gcásanna a seasadh le													
Líon na n-achomharc a caitheadh amach													
Daltaí a chur ar fionraí	<p>Alt 29, An tAcht Oideachais 1998 Coimeád taifead ar eolas le do thoil maidir le hachomhairc a glacadh de réir Alt 29 in aghaidh na scoile le linn na scoilbhliana seo</p> <table border="1" data-bbox="449 1190 975 1378"> <tr> <td>Líon na gcásanna d'alt 29 a glacadh in aghaidh na scoile</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Líon na gcásanna a próiseáladh ar chéim neamhfoirmiúil</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Líon na gcásanna a éistíodh</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Líon na gcásanna a seasadh le</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Líon na n-achomharc a caitheadh amach</td> <td></td> </tr> </table>	Líon na gcásanna d'alt 29 a glacadh in aghaidh na scoile		Líon na gcásanna a próiseáladh ar chéim neamhfoirmiúil		Líon na gcásanna a éistíodh		Líon na gcásanna a seasadh le		Líon na n-achomharc a caitheadh amach		Tá Níl	
Líon na gcásanna d'alt 29 a glacadh in aghaidh na scoile													
Líon na gcásanna a próiseáladh ar chéim neamhfoirmiúil													
Líon na gcásanna a éistíodh													
Líon na gcásanna a seasadh le													
Líon na n-achomharc a caitheadh amach													
Daltaí a dhíbirt	<p>Alt 29, An tAcht Oideachais 1998 Coimeád taifead ar eolas le do thoil maidir le hachomhairc a glacadh de réir Alt 29 in aghaidh na scoile le linn na scoilbhliana seo</p> <table border="1" data-bbox="449 1507 975 1695"> <tr> <td>Líon na gcásanna d'alt 29 a glacadh in aghaidh na scoile</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Líon na gcásanna a próiseáladh ar chéim neamhfoirmiúil</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Líon na gcásanna a éistíodh</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Líon na gcásanna a seasadh le</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Líon na n-achomharc a caitheadh amach</td> <td></td> </tr> </table>	Líon na gcásanna d'alt 29 a glacadh in aghaidh na scoile		Líon na gcásanna a próiseáladh ar chéim neamhfoirmiúil		Líon na gcásanna a éistíodh		Líon na gcásanna a seasadh le		Líon na n-achomharc a caitheadh amach		Tá Níl	
Líon na gcásanna d'alt 29 a glacadh in aghaidh na scoile													
Líon na gcásanna a próiseáladh ar chéim neamhfoirmiúil													
Líon na gcásanna a éistíodh													
Líon na gcásanna a seasadh le													
Líon na n-achomharc a caitheadh amach													

Aguisín ar Thuarascáil ar Fhéinmheastóireacht Scoile: Seicliosta Beartais (Bunscoil)

Ní seicliosta uileghabhálach é seo. Tá sé beartaithe cuidiú leis an mbord bainistíochta a chuid freagrachtaí agus feidhmeanna ceannaireachta agus bainistíochta a chomhlíonadh, mar atá leagtha amach san Acht Oideachais (1998), agus laistigh de chomhthéacs a scoile féin. Beidh faisnéis íogair sa seicliosta comhlánaithe agus ba cheart é a láimhseáil mar fhaisnéis rúnda.

Beartas	Foinse	Ar cheadaigh an Bord Bainistíochta an beartas?	Murar cheadaigh, léirigh gnéithe a bheidh le forbairt.
Beartas Rollaithe	Alt (15)(2)(d), An tAcht Oideachais 1998 Acht Oideachais (Iontrálacha go Scoileanna) 2018	Tá Níl	
Straitéis tinrimh agus rannpháirtíochta	Alt 22, Acht Oideachais (Leas) 2000 Na hAchtanna um Stádas Comhionann, 2000-2011	Tá Níl	
Ráiteas um Chosaint Leanaí	Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí 2017 Ciorclán 0081/2017	Tá Níl	
Cód Iompraíochta lena n-áirítear beartas frithbhulaíochta Dínit san Ionad Oibre	Ciorclán 20/90 <i>Treoirlínte NEWB</i> Alt 23, Acht Oideachais (Leas) 2000 <i>Gnásanna Frithbhulaíochta Bunscoile agus Iarbhunscoile, 2013</i> agus Ciorclán 45/13 Alt 8(2)(b), An tAcht um Shábháilteacht, Sláinte agus Leas ag an Obair, 2005	Tá Níl	
Plean bainistithe um theagmhais criticiúil	Ag freagairt do Theagmhais Chriticiúla: Treoirlínte agus Ábhair Acmhainní SNSO do Scoileanna 2016	Tá Níl	
Cosaint Sonraí	Rialacháin Ghinearálta um Chosaint Sonraí (GDPR) Bealtaine 2018: féach www.dataprotectionschools.ie www.gdpr4schools.ie	Tá Níl	
Ráiteas Sláinte agus Sábháilteachta	Alt 20 d'Acht um Shláinte agus um Shábháilteacht 2005	Tá Níl	
Beartas Úsáide Inghlactha ar an Idirlíon	Treoirlínte um an Chomhairle Náisiúnta um Theicneolaíocht san Oideachas, 2012 ar www.webwise.ie	Tá Níl	
Tuismitheoirí mar pháirtithe	Ciorclán 24/91	Tá Níl	
Comhaontú na Seirbhíse Poiblí - cúntóirí riachtanas speisialta	Ciorclán 71/11	Tá Níl	
Beartas um oideachas caidrimh agus gnéasachta (OCG)	Oideachas caidrimh agus gnéasachta (OCG): Treoirlínte Beartais (1997)	Tá Níl	
Beartas Úsáide substaintí	Straitéis na nDrugáí Náisiúnta agus Treoirlínte Oideachais agus Scileanna na Roinne	Tá Níl	
Beartas riachtanais oideachais speisialta	An tAcht Oideachais 1998 Na hAchtanna um Stádas Comhionann, 2000- 2011 Acht Oideachais (Leas) 2000 Oideachas do Dhaoine a bhfuil Riachtanais Speisialta Oideachais acu (EPSN) 2004 An tAcht Míchumais, 2005 Ciorclán RAM-SEN (2017)	Tá Níl	
Do Scoileanna DEIS scoileanna amháin: Plean Gnómhaithe DEIS	Plean DEIS 2017 Treoirlínte na Roinne Oideachais agus Scileanna ar an úsáid cheart den Deontas DEIS (a nuashonraítear go bliantúil)	Tá Níl	